

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20—61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890—1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. NOVEMBER 6.
VIII. évfolyam, 295. szám.

Hétfő

Kalender finn miniszterelnök:

„Finnország semlegessége nem lehet ugródeszka Oroszország részére”

„Olasz—görög megállapodás jelentősége — Nagy
áremelkedés az amerikai tőzsdéken

Megegyezés készül Japán és a demokrata hatalmak között

(HELSINKI.) (Rador.) A finn miniszterelnök rádióbeszédet mondott, melyben leszögezte, hogy Finnország semlegességének változatlan megőrzésére törekszik, ez a semlegesség azonban nem lehet ugródeszka a Szovjet részére, hogy hatalmát és érdekeit kiterjessze. Finnország részére teljes lehetetlenség, hogy lemondjon a semleges ország szabadságáról. Történelmi közösség, az erkölcsök és a kultúra azonossága köti össze Finnországot a Skandináv államokkal több, mint ezer éve és éppen ezért a Hange szigetnek orosz támaszpontul való átengedése veszélyt jelentene Finnország biztonsága részére. Ez a támaszpont különben sem szükséges Leningrad védelmére majd itélni fog, hogy kinek a részéről történt fenyegetés a felmerült ellentétekkel kapcsolatban, de már most megállapítható, hogy a fenyegetés nem Finn-, vagy Svédország részéről hangzott el. Beszéde végén kijelentette, hogy a nehézségek ellenére bizik a békés megegyezés lehetőségében, a finn népnek azonban most inkább, mint valaha egységesnek kell lennie.

(HELSINKI.) (Rador.) Tekintettel a finn-orosz tárgyalások jelenlegi helyzetére és a nemzetközi eseményekre, a finn hatóságok rádiószózatot intéztek a lakossághoz és arra kérték, hogy őrizze meg nyugalma és támogassa az ország vezetőit nemzetvédelmi munkájában. A nagyobb városok lakóit fejszólitották, hogy kerületenként szervezkedjenek meg, lássák el magukat megfelelő ruházattal és élelemmel, hogy minden eshetőség készen találja őket.

UJABB OSLO-ÉRTEKEZLET

(KOPPENHÁGA.) (Rador.) Azok az államok, amelyek az oslói egyezményt aláírták — Luxemburg kivételével, amelyet nem érintenek a jelenlegi nemzetközi események — november 6-án, hétfőn, Koppenhágában újabb értekezletet tartanak. Ezen az értekezleten azokat a technikai módokat tárgyalják le és állapítják meg, amelyek mellett az oslói egyezményt aláíró államok semlegességének további fenntartása minden tekintetben biztosítható lesz.

CSÖKKENNEK A BÉKÉS MEGOLDÁS LEHETŐSÉGEI

(RÓMA.) (Rador.) A Havas távirati iroda jelenti a következőket: A római lapok helsinki tudósítójának legújabb jelentése szerint, azok a lehetőségek, amelyek valószínűvé tették volna a finn-orosz ellentétek békés megoldá-

sát, a legutóbbi 24 óra alatt lényegesen csökkentek.

A VÖRÖS FLOTTA KÉSZEN ÁLL

(MOSZKVA.) (Rador.) Lomogoin, a Balti-tengeri orosz flotta parancsnoka kijelentette rádióbeszédében, hogy a Balti-tengeri vörös flotta minden eshetőségre készen áll.

— Abban a pillanatban, amikor a

A Balkán és Délkelet-Európa nyugalma

(ATHÉN.) (Havas.) A görög lapok nagy örömmel üdvözlik a görög-olasz jegyzékváltást. Az újságok vezető helyen követelik, hogy a görög kormány további szerződéseket is kössön Itáliával, már csak arra való tekintettel is, mert Athén és Róma között a kapcsolatok mindenkor a legszívésebbek voltak. Az egyik újság azt a hirt is közli, hogy Metaxas miniszterelnök a legközelebbi időn belül külügyminiszeri minőségben látogatást fog tenni Rómában, ahol Ciano gróffal találkozik és a Duceval is megbeszéléseket fog folytatni. Az Athén és Róma közötti kapcsolatok fejlődésével részletesen foglalkoznak a francia lapok is. A Paris Soir szerint

a két ország közeledésének különös jelentősége van a balkáni helyzet továbbfejlődésére nézve.

Kétségtelen, hogy Itália befolyása a Balkán felszívi államoknál egyre erősödik. Ennek jótékony hatása már is mutatkozik abban, hogy

a Balkán és Délkelet-Európa nyugalma helyzete nemcsak változatlan, hanem egyre biztosabb talajra kerül.

A pénzügyminisztérium a legszigorúbban megbünteti a gazdasági rémhírtérjesztőket

(BUCURESTI.) A Rador román távirati iroda a pénzügyminisztérium alábbi hivatalos közleményét közli:

A pénzügyminisztérium a leghatározottabban megcáfolja azokat a minden alap nélküli híreket, amelyek forgalomba kerültek és amelyek részben arról számoltak be, hogy a pénzügyminisztérium új adókat akar bevezetni, továbbá, hogy lezállítási készül a köztisztviselők fizetéseket és a nyugdíjakat, végül pedig arról, hogy különböző gyakorlati intézkedésekkel a nemzeti valuta értékét csökkenteni akarná, mint amilyen intézkedések az értékátminősítés, vagy a bankjegyek lebélyegzése volnának. A pénzügyminisztérium a legerélyesebben és a leghatározottabban megcáfolja ezeket a minden alapot nélkülöző komolytalan és riasztó híreket, egyben pedig a rendtörvény vonatkozó szakasza értelmében a legszigorúbb megtorló intézkedéseket fogamatosítja mindazok ellen, akik az ilyen híreket kitalálják és azokat felelőtlenül tovább terjesztik

szovjet kormány elrendeli, — mondotta a flottaparancsnok — a vörös hadiflotta harcba száll a Szovjetunió bármilyen ellenségével, bárhol is fenyegetse ellenséges támadás.

FRANCI AELISMERÉS HELSINKINEK

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati iroda jelentése szerint az összes francia lapok a legteljesebb elismerés hangján emlékeznek meg a finn kormány nyugodt, de határozott magatartásáról és hangsúlyozzák annak az erkölcsi támogatásnak az értékét, amelyet Amerika nyújt Finnország részére.

FRANCIA HADIJELENTÉS

(PÁRIS.) (Rador.) A francia főhadiszállás november 4-én a következő hivatalos jelentést adta ki: Járóharcok az arcvonal különböző szakaszain.

NÉMET HADIJELENTÉS

(BERLIN.) (Rador.) A német főhadiszállás a következőket jelenti: A nyugati hadszíntéren tűzérési tevékenység és a tegnapihoz hasonló felderítő szolgálat volt.

Különös érdeklődést tanúsít Görögország és Itália közeledésével szemben a délszláv sajtó is. A Vreme úgy véli, hogy a Földközi tenger vidékén a nyugalma helyzet újra kezd biztos alapokra kerülni. Ennek köszönhető, hogy

a jugoszláv kormány már nem tartja szükségesnek a véderő minden csapátrészének fegyverbentartását és legutóbb mintegy 200.000 embert demobilizált.

Hadereje ma már alig lépi túl valamivel a béke létszámot. Hosszu cikket ír a balkáni helyzet fejlődéséről a Politika is. Ez a lap vezércikkben foglalkozik a jegyzékváltással és annak a reményének ad kifejezést, hogy a nyugalma légkör, amely ma Athén és Róma további együttműködéséből kiárad, jótékony hatással lesz nemcsak a Balkán félszigetre, de egész Délkelet Európára is. Külön kiemeli a lap, hogy a német diplomácia is üdvözlí Róma lépését és nincs kifogásuk ellene a demokráciáknak sem.

RÁDIÓBESZÉDET MOND AZ ANGOL KÜLÜGYMINISZTER (LONDON.) (Dunaposta.) Halifax

lord angol külügyminiszter november 7-én, kedden este rádióbeszédet mond, amelyben ismertetni fogja a nemzetközi és a hadihelyzetet, valamint beszámol Anglia háborús célkitűzéseiről is, valamint a most megszavazott amerikai semlegességi törvény várható hatásairól.

A GYARMATI ANGOL REPÜLÉSI BIZOTTSÁGOK MEGKEZDTEK MUNKÁJUKAT

(LONDON.) (Rador.) Az angol gyarmati miniszterek és a brit kormány tagjai közötti tanácskozásoknak nagy jelentőséget tulajdonítanak. A tárgyalásokkal kapcsolatosan úgy tudják, hogy a repülésiügyi angol bizottság, amelyet fontos megbízatással Kanadába küldtek, már megkezdte tevékenységét s hasonlóképpen megkezdte munkáját azon repülésiügyi szakbizottság is, amelyet Ausztráliába és Új Zélandba küldtek.

ANGLIA HÁBORUS CÉLJAI

(LONDON.) (Rador.) Ramsay Muir, a liberális párt egyik alelnöke a Westminster News című lapban nyilatkozatot adott Anglia háborús célkitűzéseiről. A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy Anglia és Franciaország nem hódító szándékkal és nem újabb területek megszerzéséért, de még csak nem is Németország megsemmisítése érdekében folytatják a háborút, hanem csak azért, hogy megteremtsék a lehetőségét olyan hatalmas nemzetközi szervezet létesítésének, amely megakadályozza azt, hogy bármely államnak is a jelenlegi háborúhoz hasonló támadásban lehetne többé része.

MIÉRT MEGY GÖRING NÉMET MARSALL RÓMÁBA?

(LONDON.) (Rador.) A Daily Herald jelentése szerint Göring német marsallnak újabb római útja és látogatása valószínűleg a német diplomácia részéről megindítandó új békeoffenzíva előkészítése lesz.

HÁBORUS VESZÉLYRŐL IRNAK A SVÉD LAPOK

(KOPPENHÁGA.) (Rador.) A Reuter távirati iroda jelenti a következőket: A Politiken című svéd lap moszkvai tudósítója azt közli, hogy a Kreml vezetői minden lehetőséget elkövetnek, hogy a finn-orosz tárgyalások békés megoldáshoz jussanak még azelőtt, mielőtt a Szovjetunió erősebb rendszabályokat nem lenne kénytelen fogadtatni. A jelen pillanatban senki sem tudja, vajjon Oroszország nem határozta-e már el azt, hogy elfoglalja azokat a finn területeket, amelyeknek katonai támaszpontul, flottabázisul való átengedését igényelte a finn kormánytól és vajjon nezzel az intézkedésével nem állítja-e befejezett tények elé Finnországot. A lap tudósítója azt jelenti: több mint biztos, hogy a Szovjetunió hadserege elfoglalja ezeket a finn területeket és ennek megtörténte után lesz csak új javaslatot a finn kormány a felmerült kérdések közös egyetértéssel való rendezésére.

ANGLIA 180.000 TONNA BÚZÁT VÁSÁROLT ARGENTINÁBAN

(BUENOS-AIRES.) (Rador.) Argentína fővárosának gabonaexportőreinek Anglia 180.000 tonna búzát vásárolt. A nagymennyiségű gabonát közeebről átszállítják a szigetországba.

A SEMLEGESSÉGI TÖRVÉNY MEGSZAVAZÁSÁNAK HATÁSA AZ AMERIKAI TÖZSDEKEN

(NEWYORK.) (Rador.) Az a határozat, amellyel a szenátus és a kongresszus is megszavazta az amerikai semlegességi törvénynek a fegyverszállítási tilalom felfüggesztésére vonatkozó szakaszát, rendkívül élénkítőleg hatott az összes amerikai tőzsdékre. Különösen a nagyipari papirokban volt észlelhető jelentős áremelkedés. A tőzsde rendkívül élénk tevékenységet fejtett ki s hatalmas arányú üzletkötéseket bonyolított le. Egyetlen tőzsdenapon 1.750.000 darab érték cserélt gazdát.

„ROOSEVELT GYŐZELME”

(NEWYORK.) (Rador.) A kongresszus határozatát, amellyel megszavazta az amerikai semlegességi törvényt, az amerikai sajtó úgy minősíti, mint Roosevelt elnök személyének és politikájának győzelmét. A New York Times hangsúlyozza, hogy a semlegességi vita egész lefolyása magas színvonalú volt és méltó Amerika szerepéhez és a kérdés fontosságához.

BESZÜNTETIK JÁRATAIKAT AZ U. S. A. HAJÓK

(NEWYORK.) (Rador.) Azoknak az amerikai hajóknak kapitányai, amelyeknek utasaikkal szombaton Angliába kellett volna elindulniuk, közölték utasaikkal, hogy az amerikai semlegeségi törvény megszállása következtében beszüntetik járataikat Európa felé. Azt a 275 utast, akik már be is hajóztak az amerikai hajókba, átszállították angol hajókra, vagy valamely semleges állam gőzösére. Semlegességi törvény megszállása következtében 92 amerikai hajó szüntette be eddig közlekedését és nyolc tengeri hajózási útvonalon teljesen beszüntették a forgalmat.

LENGYELORSZÁG FIZETI ADÓSSÁGAIT

(NEWYORK.) (Rador.) A newyorki lengyel követség pénzügyi tanácsosa közölte a tőzsdetanács elnökségével, hogy Lengyelország tudja a kötelezettségét és tiszteletben tartva aláírását, megfizeti az 1927. évben 7 százalékos kamatozás mellett felvett amerikai kölcsön után az 1940. évi április 15-én esedékes kamatokat.

MEGEGYEZÉS KÉSZÜL JAPÁN ÉS A DEMOKRÁCIÁK KÖZÖTT

(PÁRIS.) (Havas.) A Figaro értesítése szerint, a japán kormány rövid időn belül megkezdte tárgyalásait Angliával és Franciaországgal is. A lap azon reményének ad kifejezést, hogy Tokió nem csak Moszkvával, hanem Londonnal és Washingtonnal is olyan megegyezéseket köt, amelyek kedvezően befolyásolni fogják a keleti helyzet kialakulását. Kedvező jel a Figaro szerint az is, hogy az északkeleti és a délnyai japánbarát kínai kormányok beszüntették az angolellenes propagandát. Ez annak a jele, hogy Tokió amennyiben kedvező ellenszolgáltatást kap, semleges magatartást fog tanúsítani a nagyhatalmak európai viszályában.

A JAPÁN KORMÁNY TERVEI

(TOKIO.) (Domei.) Abe tábornok, japán miniszterelnök kihallgatáson jelent meg a mikádó előtt és ismertetette a kormány újabb terveit a kínai kérdéssel kapcsolatban. A mikádó jóváhagyta azokat és így a kedden megtartandó minisztertanácsban már meg is teszik a megfelelő intézkedéseket. Hogy a tervek mire vonatkoznak, azt egyelőre tudni nem lehet. Beavatottak azonban úgy vélik, hogy Japán nemcsak Oroszország, hanem Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok felé is közeledést keres. Ez azonban csak úgy értelmezhető, ha utóbb említett államok Japánnal Kínával kapcsolatos terveit jóváhagyják és elismerik, a most felállítandó középkeleti japánbarát, úgynevezett Wang Csing Wei kormányt.

JAPÁN-AMERIKAI MEGBE-SZÉLÉSEK

(TOKIO.) (Domei.) Nomura külügyminiszter tegnap kihallgatáson fogadta az Egyesült Államok tokiói nagykövétét, akivel hosszas megbeszélést

folytatott. Az esemény japán és amerikai politikai körökben meglepetést keltett, mert hosszú idő óta ez az első eset, amikor Japán külügyminisztere közvetlen eszmecserét folytat az USA képviselőjével.

MEXIKÓ UJRA SZÁLLIT PETRÓLEUMOT AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKNAK

(MEXICO-CITY.) (Rador.) Daniels amerikai nagykövet látogatást tett Cardenas köztársasági elnöknel. A köztársasági elnök és az amerikai nagykövet tanácskozása több mint egy óra hosszat tartott, az eszmecseréről azonban nem adtak ki semmiféle hivatalos jelentést. Beavatott körökben úgy tudják, hogy az amerikai nagykövet és a mexikói köztársasági elnök nagyszabású petróleum tranzakcióról tárgyaltak.

NÉMET TENGHERÉSZ HOLT-TESTE AZ ANGOL PARTOKON (LONDON.) (Rador.) A tenger hullá-

mai Huthé közelében, a kenti hercegségben partra vetették egy fiatal német tengerész holttestét akin mentőöv volt. Eddig még nem tudták megállapítani, hogy a német tengerész milyen körülmények között vesztette életét.

ISMERETLEN ADAKOZÓ EGY-MILLIÓ FRANCIA FRANKOT KÜLDÖTT A FRANCIA HAD-BAVONULTAK SEGÍTSÉGÉRE

(BERN.) (Rador.) Lichtenstein hercegség egyik magát megnevezni nem akaró közéleti előkelősége egymillió francia frankról kiállított csekket adott át a berni francia nagykövetnek, azzal a kéréssel, hogy a csekket juttassa el Daladier francia miniszterelnöknek. Az ismeretlen adományozó kívánsága az, hogy a francia miniszterelnök az egymillió frankot a hadbavonultak segítségére fordítsa.

Törvénytelen és szabálytalan működése miatt oszlatták fel az Ortodox Román Nők Egyesületének központi választmányát

Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter a minisztertanácsnak beszámolt az egyesület ellen lefolytatott hivatalos vizsgálat megállapításairól

(BUCURESTI.) (Rador.) Azzal a minisztertanácsi határozattal kapcsolatosan, amellyel az Ortodox Román Nők Egyesületének igazgató választmányát feloszlatták és helyébe időközi bizottságot neveztek ki, Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter részletesen jelentést tett a kormánynak ennek az egyesületnek működéséről. Az egyesületet az 1911 évi törvény alapján létesítették és az egyesület alapszabályainak 2. szakasza, az egyesület célkitűzését a következőkben szögezte le:

A román gyermekek kulturális és testi nevelése, vallási és nemzeti szempontból úgy, amint azt a közérdek megkívánja. Az Egyesület vezetősége, a nemzetnevelésügyi miniszter megállapítása és jelentése szerint, nem is hagyott semmi kívánni valót fenn egészen az 1935. évig, amikor a központi vezetőség tagjai között egyenletlenkedés, nézeteltérés keletkezett és amikor az Egyesület vezetői egyre jobban eltávolodtak a jogi személyiségekkel bíró egyesületek működését szabályozó törvényektől és szabályrendeletektől.

Igy megállapítást nyert, hogy a központi választmányt szabálytalanul hívták össze és az 1935. év január 10-ére rendkívüli kongresszust hívtak egybe, amelyen elhatározták az alapszabály módosítását, többeket törölték a választmány tagjai közül és új tagokat választottak.

Tekintettel arra, hogy ennek a rendkívüli kongresszusnak a megtartása és határozatai törvénytelenek voltak, azokat az illovi törvényszék meg is semmisítette.

Tekintettel arra a súlyos nézeteltérésre, amely az Egyesület vezetői között keletkezett és tekintettel azokra a sorozatos törvényteleniségekre, amelyeket az Egyesület életében elkövettek,

a bírói hatóságok is kénytelenek voltak közbelépni és számos a bíróságon előtt lefolyt perben az Egyesületre nézve kedvezőtlen ítéletet hozni,

éppen az ügyvezetés szabálytalansága és törvénytelenisége miatt, amelyeket a vezetőség azért követett el, mert vagy nem értett az irányításhoz, vagy pedig nem rendelkezett a szükséges bölcseséggel.

Folyó év június havában az Egyesület elnöknője az Egyesület irántának legnagyobb részét magához vette és ismeretlen helyre szállította el, így módon lehetetlen né téve minden ellenőrzést és az ügykezelés felülvizsgálását. Amikor az illovi törvényszék fő-

ügyészsége és vizsgálóbírója az ügyben lefolytatva a vizsgálatot és megtartotta a házkutatást, az Egyesület egész levéltárát megtalálta hét kosárba elrejtve. Az állambiztonsági hivatal és a fővárosi rendőrprefektúra részéről lefolytatott vizsgálat során megállapítást nyert, hogy

az Egyesület elnöknője szoros kapcsolatokat tartott fenn a közrendre és a köznyugalomra, valamint az állam biztonságára veszélyes politikai szervezettel. Ez a politikai tevékenység, amely nemcsak, hogy megengedhetetlen volt, hanem úgy az államra, mint a jogi személyiséggel bíró egyesületre rendkívül káros, arra kényszerítette az illetékes hatóságokat, hogy kényszerlakhelyet jelöljenek ki az Egyesület volt elnöknője részére. A nemzetnevelésügyi miniszter bejelentette a minisztertanácsnak azt is, hogy

az Egyesület régi vezetősége a sorozatos lemondások következtében feloszlott és nincsen senki olyan törvényes személy, aki felelősségre vonható az Egyesület szabálytalan ügykezeléséért és tekintettel arra, miszerint hivatalos megállapítást nyert, hogy az Egyesület vezetői közül többen a közrendet és a köznyugalomra, valamint az államrendet igyekeztek megzavarni tevékenységükkel, tekintettel továbbá arra az eljárásukra, hogy kivonták magukat a törvényes ellenőrzés lehetősége alól, aminek következtében az Egyesület helyes irányú vezetése hajótörést szenvedett, minisztertanácsi naplóval fel kellett oszlítani az Egyesület központi választmányát.

Az Egyesület ügyeit jelenleg időközi bizottság irányítja egy elnöknővel és hat taggal.

— Egyévi börtönre ítélték dr. Eötvös Károly fiát. Budapestről jelenti a Dunaposta: Dr. Eötvös Károlynak, a tiszaszentlőrinci perben szerepelt hírneves ügyvédnek fiát, dr. Eötvös Bálintot óvadéksikasztás miatt egyévi börtönre ítélték. Dr. Eötvös Bálint, mint nagynevű atyjának fia igen szép jövőnek nézett elébe. De már fiatal korában rossz útra tért és váltóhamisítás miatt el is ítélték. Az ügyvédi kamara kiszabadulása után — atyjára való tekintettel — megkegyelmezett neki és újra felvette tagjai sorába. Dr. Eötvös Bálint néhány hónappal ezelőtt Bona Terra név alatt szövetkezetet alapított, amelynek hivatalnokait kaučíval vette fel. Ezt a kaučí azután elszakította.

A hadbavonultak családjainak segélyezésére Kolozsváron ma folytatják a gyűjtést

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A hadbavonultak szegény családtagjai segélyezésének érdekében megkezdett gyűjtést, amelynek során élelmiszereket, ruhaneműt és pénzt gyűjtenek, ma, november 5-én délelőtt 10 órától kezdve délután 3 óráig folytatják. A társadalmi szolgálat nötestvérei, a gondozónők, az Országos Szervezet tagjainak segítségével a városi gépkocsikkal szedik össze a segély céljaira felajánlott kenyeret, lisztet, burgonyát, babot, rizst, húst, zöldségféléket, cukrot, ruha és fehérneműt, fát, orvosszereket és készpénzt. Azoknak az átvételi elismervényeknek (bonoknak) ellenében, amelyeket a kapott szeretet adományokról adnak. Az elsőszámú tehérgépkocsi a Tunarilor, Pietroasă, Minerilor, Fluturilor, Artelor, Bársan, A. C. Popovici, A. Isac és a I. Hodos uccákban végzi gyűjtését. A második számú tehérgépkocsi a P. Ivan ucca folytatásában, E. Murgu, Pop Reteganul, Episcopul Popea, Vulcan, Grecianu, Marzescu, Bolinteanu, Canteмир és M. Basarab uccákban. A 3. sz. tehérgépkocsi a Brancoveanu, Mocioni, A. Muresan, Brate, Pop de Basesti, Popa Farcas, Zenobia Pop, Budai Deleanu, Barbu Delavrancea és Capitan Ignat uccákban folytatja a gyűjtést. A 4. számú tehérgépkocsi a Muncitorilor, Pugarilor, Amurg, V. Lupu, P. Ionescu, Axente Sever, Densusianu, Brancoveanu, Radulescu, Albini, Sf. Gheorghe, Petru Rares, Cicio Pop (Pata) uccákban eszközli a mai napon a gyűjtést.

Tesztelés

Döntetlen a Rapid-Venus NB mérkőzés

(BUCURESTI.) Szombaton délután 10 óra főnyi közönség előtt Kroner Emil vezetésével játszották le a Rapid-Venus nemzeti bajnoki mérkőzést, amely erős közdelem után 2:2 (2:1) arányban döntetlenül végződött. A mérkőzés folyamán a Venus támadott többet, a Rapid azonban veszélyesebb volt. A Venus szerezte meg a vezető gólt, az első félidő 10. percében Petea révén. Hét perc múlva a kitűnően játszó Auer egyenlített, a 21. percben Sipos a Rapid csapatát juttatta vezetéshez. A második félidőben elkeseredett küzdelem indult meg a két csapat között. Izgalmas játék után a 35. percben Barbuescu egyenlített és ezzel a Venusnak megmentett egy bajnoki pontot. A Rapidban igen jó játékokat nyújtott Sipos, Bogdan, Vintila és Lengheriu, míg a Venusból David és Negrescu emelkedtek ki.

— Hősi halált halt Albert Brejean, a világhíri filmszínész. Párisból jelenti a Havas, hogy Albert Brejean, a világhíri filmsztár a nyugati hadszíntéren, ahol mint pilóta teljesített szolgálatot, hősi halált halt. Brejeant, aki felderítő repülésre indult gépével a német vadászpilóták lelőtték.

— MEGBETEGEDT GRÓF TELEKI PÁL MINISZTERELNÖK. Budapestről jelenti a Dunaposta, hogy gróf Teleki Pál miniszterelnök, aki vidéki körúton tartózkodott, könnyű természetű hűlést kapott, melynek következtében orvosai tanácsára néhány napot ágyban kell töltenie. A magyar kormányfő állapota nem ad aggodalomra okot.

— Beszüntették Cseh- és Morvaországban a katonai bíróságok működését. Prágából jelenti a DNB: A protektorátusi hivatal rendeletet bocsátott ki, amely szerint máától kezdve beszüntetik a katonai bíróság működését Cseh- és Morvaország területén.

Tragikus módon halt meg egy kolozsvári gyermek-leányka

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Tragikus hirtelen halál foglalkoztatja a helybeli hatóságokat. Moldovan Virginia, Str. Albinilor 49. szám alatti 4 éves leányka tegnap délután 3 óra tájban hirtelen meghalt. A kisleány pönteken este szüleinek rosszullétről panaszkodott. Minthogy vasutas édesapja közben szolgálatba ment, édesanyja betegnek feküdt és így a tragikus sorsu kisleánykához nem volt, ki orvost hívjon. Az értesített rendőrség részéről az ügyeletes rendőrkapitány szállott ki dr. Hossu Stefan városi tisztii főorvos kíséretében, akinek intézkedésére a leánygyermek holttestét beállították a törvényszéki bonctani intézetbe, a halál pontos okának megállapítására.

Bőrkabátot

méret után készit, javit és fest speciális módszerrel. Tisztek részére az új előírás szerint dolgozunk. I. Hirsch, C. M. Foch 5. „Sorával” szemben.

— Két tüzeset Kolozsmegyében. Pia-tona Valer, Morlaka községi lakos házában tűz ütött ki. A helyszínrre azonnal kivonult a község tűzoltósága és egyórás megfeszített munka után sikerült a lángokat megfékezni. A kár 20 ezer lej. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a tüzet a tisztítatlan kémény okozta. — Tűz pusztított a kolozsmegyei Kiskapus községben is, ahol az iskola épülete gyulladt ki. A község tűzoltósága nagy nehézségekkel elfojtotta a tüzet és így sikerült megakadályozni az épület teljes elpusztulását. A kár több ezer lejre rug. A bevezetett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a tűz a kémény tisztatlansága miatt ütött ki. Mindkét tüzeset ügyben a hatóságok folytatják a vizsgálatot.

SZÜRKÉS-ZÖLDES AUTOTAXI sofőrjénél (kis fekete bajusz) maradt egy piros köves 10 kis gyémántköves aranygyűrű. KEREM a sofőrt, hogy a gyűrűt 1000 lej JUTALOM ellenében adja le a kiadóhivatalba, vagy „MEGTALÁLTAM” jellegre írjon és abban tudassa címét velem.

— Sulyosan bántalmazták a köteles-ségét teljesítő mezőőrt. Dési tudósítónk jelenti: Horváth János rettegő mezőőr észrevette, hogy néhány falusi lakos tilos földrészen legelteti állatait. Távozásra szólította fel őket s egyben zálogot kért tőlük. Ekkor azonban Trombitás Juon felőri lakos elökapta bütykös botját, amellyel többször fejbevágta a szerencsétlen mezőőrt, aki eszméletlenül esett össze. A sulyosan sebesült Horváth Jánost a falusiak beállították a közegbe, ahol az orvos azonnal gondos ápolás alá vette, egyben megtették a feljelentést a csendőrségnél Trombitás Juon ellen.

— KINEVEZTÉK A NUF DIÁK-ARCVONALA FŐPARANCSNOKÁT. Bucurestiből jelenti a Rador: Dr. N. Hortolomei egyetemi tanárt a Nemzeti Újjászületés Frontja Diákarcvonala főparancsnokává nevezték ki. Az új főparancsnok már le is tette az esküt Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter kezébe.

Valódi angol

szöveket viselőjét felhívjuk a minden versenyen felüli tiszta gyapju

Dombria

szövekre, amelyek szépségben, tartóságban egyenrangúak az angolokkal. 75 centi szélességben 350 lejtől vannak 450 lejig. Egyedüli elárusítóhely Str. Reg. Maria 4 Bejárati Str. Brătianu 19. felől is. Két szoba, konyha lakasomra társnőt keresek. Komoly háziszöveget beállításánál segédkezőt válllok.

— Bevezették az élelmezési rendszer bályokat a protektorátus területen. Prágából jelenti a DNB.: Báró Neurath Csehszország és Morvaország protektorátusra tegnap rendeletet bocsátott ki, amellyel szabályozta említett területekre az élelmezési ellátást. Bevezette ugyanis a Harmadik Birodalom területén érvényben levő összes, ugynevezett étrendi szabályokat. Ezek szerint hetenként egyszer egy tál ételes napok lesznek, a vendéglőkben is szabályozzák az étlapot. Az új szabályzat szerint a vendéglőkben csak kétféle levest, egy meleg és két hideg előételt, három meleg és két hideg husételt, két tézstafélét és egy sajtfélét lehet kiszolgáltatni.

Elfogadta az egyházközségi presbitérium Vásárhelyi Boldizsár tb. esperes nyugdíjazási kérését

László Dezső kollégiumi vallásstanár lesz Vásárhelyi Boldizsár utódja

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári református egyházközség presbitériuma tegnap este Tárkányi György főgondnok és Deák Ferenc lelkész elnöklésével ülést tartott. Az ülésen, amely az egyházközségi székház tanácstermében folyt le, 48 presbitériumi tag jelent meg, akik nagy érdeklődéssel hallgatták meg Deák Ferenc lelkész-elnök tartalmas beszámolóját az egyházközség hitéleti, pénzügyi és gazdasági helyzetéről. Nagy örömmel vette tudomásul a presbitérium, hogy

hat év után a város ismét kiutalja a törvényben előírt iskolasegélyt, amelyek erre az évre szóló első részletét, 183.000 lejt már fel is vette az egyházközség pénztára. A továbbiakban helyesléssel vette tudomásul a presbitérium az egyházközségi ingatlanok jövedelmének fokozása érdekében tett intézkedéseket, ugyancsak az egyházi adó növelése érdekében előterjesztett jelentést is. Különböző ingatlanadási üvevek, valamint az alsóvárosi református elemi iskola berendezésének kibővítésére és ugyanígy az alsóvárosi templom orgonájának kicserélése érdekében tett javaslatok elfogadása után, került sor Vásárhelyi Boldizsár tb. esperes belvárosi lelkész nyugdíjazási kérésének tárgyalására. A presbitérium mély megilletődéssel vett tudomást arról, hogy

a belvárosi kör kiváló lelképásztora 54 évi buzgó és eredményekben gazdag pályafutás után nyugalomba kíván menni és erre az esetre kéri, hogy a presbitérium megfelelő lakásról is gondoskodjék nyugdíján felül. A kérést a belvárosi kör tanácsa elfogadásra ajánlotta a presbitériumnak. A presbitérium egyhangulag másképp is tette az előterjesztést és

Vásárhelyi Boldizsár tb. esperes nyugdíjazási kérését elfogadta és belátásától teszi függővé nyugdíjbalépésének idejét. A lelképásztor hervadhatatlan érdemeinek elismerésül jelenlegi fizetésének 75 százalékát folyósítja nyugdíjként, hogy nyugalmában tudjon a munkájával gondtalan életet biztosítani számára és természetbeni lakásról is gondoskodik.

Vásárhelyi Boldizsár nyugdíjazási ügye a presbitérium jóváhagyó előterjesztése alapján a nyugdíjbizottsághoz kerül. Addig, amíg az ügy végső fokon el nem dől, Vásárhelyi utódjának kiválasztásával nem foglalkozik a presbitérium. A hívők körében egyhangúan az az óhaj, hogy a belvárosi lelképásztori szék betöltésére

László Dezső kollégiumi vallás-tanárt hívja meg a presbitérium, akinek személye, felkészültsége és minden adottsága erre a helyre a legalkalmasabbnak látszik.

Három évig fosztogatta a veszedelmes tolvaj a kolozsvári üzletet

Elfogták a tettest, akinek házára biztosítási zárlatot kért a károsult kereskedő

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Veszedelmes üzletfosztogató nőt tett ártalmatlanná a hatodik kerületi rendőrség. Több napon át tartó lázas nyomozás után elfogták Maja Zamfira Mănesturului ut 136. szám alatti lakó tolvajnőt, aki három éven át, sorozatos lopások alkalmával közel 100.000 lej értékű különböző árucikkeket zsákmányolt. Balanoi Mária, ugyancsak abban az utcában lévő üzletéből,

HIBA VAN A MÉRLEG KÖRÜL

Balanói Mária ugyanis az utóbbi hónapokban megdöbbenve vette észre, hogy a minden elsején kiállított mérleg alkalmával, meglepő hány mutatózott üzletében, habár a bolt meglehetősen jól ment. Első hetekben a kereskedőnő hol egyik, hol másik alkalmazottját gyanúsította, de erről egy szót sem szólt, hanem tüzetes megfigyelés alatt tartotta embereit. A magányos nyomozás azonban eredménytelen volt és egy szép napon az összes alkalmazottjaival közölte tapasztalatait. Hangsúlyozva azt, hogy miután meggyőződött arról, miszerint tényleg nem

ők tulajdonították el a hiányzó árucikkeket, együttesen elhatározták, hogy figyelmeztetnek: vajon nem napközben fogyasztja-e valamelyik ügyes vevő az üzletet. A sulyosan megkárosított Balanoi Mária alkalmazottjaival együtt reggeltől estig a legnagyobb figyelemmel kísérték valamennyi vevőjüket, de legnagyobb csodálkozásukra senkit sem tudtak tetten érni, annak ellenére, hogy bizonyos nagyobbértékű és megjelölt árucikkek pillanatok alatt — mintha föld nyelte volna el — eltűntek.

MUNKÁBA ÁLL A RENDŐRSÉG. ELFOGJÁK A TETTEST

A kereskedőnő végül is megjelent a kerületi rendőrségen, ahol az esetet előadta Nemes Joachim kerületi kapitánynak, aki Pajadu Vasile kerületi titkárt bízta meg a nyomozás lefolytatásával. Az agilis tisztviselő rögtön munkához látott és a megfigyelés során tegnap déltájban tetten érte Maja Zamfira 29 éves asszonyt, akit őrizetbe vett és megkezdte kihallgatását. A negyedben becsületes hírében álló fia-

Nyissa ki szemét!

Mindig előfordul, hogy utánzatok kerülnek a piacra, amelyeket mint olcsóbb „aspirin” ajánlanak. Azonban ezek egyike sem „aspirin” és használatuk egészségére hátrányos következményekkel járhat.

ASPIRIN
TABLETTA

csak a »Bayer« KERESZTTEL valódi!

talasszony először tagadni igyekezett, de a továbbiakban megállapítást nyert, hogy a rossz utra tért nő — mint utólag beismerte — 3 éven át nap-nap után a déli órákban, mialatt az üzlet be volt zárva, a ház pincéjén át behatolt az üzletbe, ahonnan kisebb-nagyobb mennyiségű árucikkeket, pamutot, edényeket, fűszerárut és egyebet lopott el, amelyeket azután ismerőseinek, vagy a piacon eladogatott pótom áron. Természetesen a kihallgatások során közölte az orgazdák neveit. Következtek azután a házkutatások és ezek során megtalálták a bűnjelkeket, amelyeket a rendőrségre szállítottak, ahol az irodák ujjfeste-nek, mint valami fűszer és vegyeske-reskedés.

A veszedelmes tolvajasszonyt kihallgatása után átadták az ügyészségnek, az érzékenyen károsított kereskedő pedig a tolvajnő házára biztosítási zárlatot kért.

— NOVEMBER 3-ÁN MEGSZÜN-TETTÉK ROMÁNIÁBAN A KÜLFÖLDI UTAZÁSRA ÉRVÉNYES NEMZETKÖZI JEGYEKET. Bukarestből jelenti a Rador: A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amelynek értelmében november 3-tól kezdve megszűntették Romániában a nemzetközi forgalmi vasutijegyek árusítását. A jövőben a romániai vasuti jegypénztárak nem szolgáltatnak ki külföldön levő végállomásra szóló jegyet, hanem csak kéregpapírból készült és olyan jegyet, amely a határon túli első vasuti állomásig érvényes. A külföldről utazó utas tehát az első határállomáson új jegyet köteles váltani a tetszése szerinti rendeltetési állomásig és ennek a vasuti jegynek az árát abban a valutában köteles kifizetni, amely ország vasuti állomásán a jegyet váltotta. A poggyászfor-galomban viszont továbbra is érvényben maradnak az eddigi nemzetközi jegyek, amelyeknek ellenértéke lejben fizethető a romániai feladó vasuti állomásán, a szállítási díjtételt azonban a lejnek a többi valutához való viszonyára megállapított kulcs szerint kell fizetni.

— HALÁLOS AUTÓSZERENCSET-LENSÉG PLOESTI KÖZELÉBEN. Bukarestből jelenti a Rador: Sulyos kimeneteli gépkocsiszerencsétlenség történt az éjszaka Ploesti közelében. Az autó, melyet Novák Aurél ploestii lakos vezetett Bukarest felől Ploesti irányába haladt. Bareanestinel az autóvezető székével találta szemben magát, de kitérni már késő volt. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a gépkocsi darabokra tört és romjai alól holtan húzták ki Nanu Habat ploestii lapbizományost és könyvkereskedőt, a gépkocsi utasát, Novák a szerencsétlenség következtében lábát törte és belső sérülései miatt sulyos állapotban szállították kórházba.

— Külföldi részvéttáviratok Darányi özvegyéhez. Budapestről jelenti a MTI.: Özvegy Darányi Kálmánéhoz, a most elhunyt volt magyar miniszterelnök feleségéhez részvéttáviratot intéztek külföldről többek között: Hitler kancellár, Göring marsall, Ribbentrop külügyminiszter, Neurath báró, Cseh és Morvaország protektora, továbbá Ciano gróf olasz külügyminiszter is.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK: Szavany-Én 2 lej, vastagabb betűkkel 3 és 4 lej, első sor 3 lej. Állást keresőknek első sor 2 lej, többi 1 lej. Jelleg és cím nélküli hirdetések Keresési díja 5 lej. Csak portóztott jellegű leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Tüzipéldányt nem adunk. Hivatalos órá reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelenésére csak délelőtti 10 óráig veszünk fel.

VILLANYONDOLÁS külső díj mód-szerrel és szerekkel. Csak párolva és nem kiszáritva. 14 perc alatt előállítva, a haj fényt és hullámot kap. Nyolc bavi garan-cia. Már csak 150 lejtel. Reg. Ferdinand 20. Hölgyfodrászsalon. (2919)

ADÁS-VÉTEL

SZILSZKIN női bunda, 1 kds 8-9 éves leányka fehér szilbunda eladó. Calea Regele Ferdinand 30. hölgyfodrászat. (6731)

FALERAKAT, ujjonnan nyílt, száraz, aprított tüzipa házhoz szállítva 90 lej 100 kilométerenként. Str. Chinez 2. Óvár. Lászlónál. (7195)

TEHÉNTÉJ nagyobb mennyiségben is kapható házhoz szállítva 6 lejtel. Str. Episcop Ivan 78. (7185)

KIMONDOTTAN mesterhegedű, szalon-összesz kották eladók. Str. Livezi 6. (7187)

ELADÓ egy új 4 plusz 2 Standard rá-dió. Str. Amurg 53. (7188)

OICSO TŰZIFA PERIS

eladja Státus erdőben termelt prima száraz hasasbát. Egy 61 980 lej. Ugyanez 1000 krg. végva 690 lej telepen átvéve. Str. Gării 19-a. (6857)

SCHIMBASLOVAK Háraknál kapha-tók. Str. Băii Someșeni, Telefon: 36-23. (2935)

ZONGORA bérbeadó vagy eladó. Cal. Traian 5. (7119)

ELADÓ egy jókarban lévő barna csikó bunda. Megtekinthető d. u. 2-4. Str. Elisabeta 40. (7183)

ÁLLAST KAPHAT

HÖLGYFODRÁSZT keresek mester-könyvel. „Nő, vagy férfi” jellegre a ki-adóba kérek. (6385)

ÜGYES kifutófiut felvesz Lengyel sza-natórium. (2961)

MUNKÁSLÁNYOKAT keresünk. Cím a kiadóban. (7197)

FELVESZK varróleányt francia mu-n-kára. Schwartz szalon, Cal. Regele Ferdi-nand 19. (7192)

KIFUTÓFIUT keres Ghirisan, Str. Nic longa 6. (7146)

KÜLÖNFÉLÉK

CLUJON forgalmas uccában bevezetett üzlethez pénzes társat keresek. Megkérésüket „Társ” jellegre a kiadóba. (6978)

OKTATÁS

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk De-sőnél. Calea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

NEMET nyelvet biztos sikerrel, akadé-miai és egyetemi anyagot is tanít. Cso-portos tanításra előjegyzéseket felvesz. Székelyné, Str. Cuza Vodă 5. (Iparkamarai épület III. em. 19. ajtó, díjtalan lísthasz-nalat.) (8454)

FRANCIA, román fordítást, levelezést és a legújabb módszerekkel (Berlitz, Du-den, Schidlöff) magánórákat, beszélgetést és vizsgára való előkészítést vállal peda-gógiai gyakorlatiattal rendelkező diplomás tanár. Cím a kiadóban. (71775)

KIADÓ LAKÁS

IPARÜZEMNEK alkalmas emeleti he-lyiség kiadó. Str. Catedralei 15. (7090)

KIADÓ azonnaira, 4 szobás, összkom-fortos földszinti lakás Str. Tudor Vladi-mirescu 16-a. Értekezni az Itélőtábla ka-pusánál. (7130)

KÜLÖN telken 2 szoba, konyha, speisz kiadó. Str. Plamurilor 47. (7152)

KIADÓ szoba, konyha, speisz 550, külön 1 szoba, speisz 400 lej Str. Horea 13. (7191)

SZOBÁ, konyha, speisz kiadó. Strada Calvin 7. (7199)

3 SZOBÁS lakás kiadó. Cal. Regele Fer-dinand 37. (7188)

KÜLÖN telken kiadó két szoba, konyha minden komforttal azonnaira. Ér-tekezni: Balázs Fotolaboratórium Cluj. Str. Memorandului 12. (2953)

A korcsmai szórakozás áldozata

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Sulyos ki-menetei verekedés történt mára vir-radólag egy külvárosi vendéglőben. Bárdos János, Str. Penes Curcanul 10. szám alatt lakó 24 éves iparossegéd a Lunga-uccában lévő egyik korcsma-ban szórakozott. Eközben a szomszéd asztalnál ülő Szász István és Orosz János Lunga-ucca 99., valamint Nagy József ugyanabban az uccában lakó férfiak összeszóllalkoztak Bárdossal. Az összetűzés hangos veszekedése fa-jult, amelynek hevében a három férfi

állítólag rárohant Bárdos Jánosra és eszméletlenségig verték. Az összevert, vérző fiatalembert a közben értesített szülei sulyos állapotban szállították be a sebészeti klinikára, ahol azonnal műtétet hajtottak rajta végre. A vé-res verekedés ügyében Bárdos János édesanyjának feljelentésére a IV. ke-rületi rendőrség nyomban őrizetbe vette a három bántalmazót és meg-kezdte a kihallgatásukat. Bárdos Já-nos állapota igen sulyos. Az ügyben az eljárás folyamatban van.

Sulyos szerencsétlenséget idézett elő a műkedvelő gépkocsivezető

(DEJ-DÉS.) Sulyos autószerencsét-lenség történt Magyarlapos község ha-tárában. Grün Sándor galgói lakos gépkocsija almával telt ládákat szállí-tott a galgói állomásra. A tehergép-kocsi tulajdonosa Budkovits Antal alkalmazta soffőrként gépkocsijára. Budkovits Antal gépkocsivezető azon-ban Rácz Józsefet bízta meg a teher-gépkocsi vezetésével. Rácz József, — bár nem volt hajtási engedélye, ami-

autót, már bent a községben 70—80 kilométeres sebességgel vezette a gé-pet. Rövidesen el is veszítette uralmát a gép fölött és amikor Magyarlapos község bejárata elé ért, Weisz Samu háza előtt, ahol az országot nagy ka-nyarodásban elhajlik, már nem tudta vezetni tovább a gépet, amely 70 kiló-méteres sebességgel a kétméteres mély árokba fordult, ahol a teherautó da-rabokra tört. A kocsi tetején ülő Gyurka Simon napszámos leesett a gépről, aminek következtében az egyik lába eltört és a balszeme sulyo-san megsérült. De sulyosan megsebe-sült Rácz József „műkedvelő” soffőr is. A szerencsétlenül jártakat a ma-gyarlaposi orvos részesítette első se-gélyben, majd a munkást beszállították a dési kórházba. A hatóságok érélyes vizsgálatot indítottak annak megállapítására, hogy kit terhel a fe-lelősség a sulyos szerencsétlenség be-következéséért.

BIZTOS PÉNZMEGTAKARITÁS

Ha szövet, vászon, damaszt, diftín, de-jalín és más textil áru szükségletét nálam szerzi be. Cal. Reg. Ferdinand 75., udvarban. Apart. 2.

ről állítólag Budkovits Antal is tu-dott — elvállalta a gép vezetését. Rácz József elindította a teherautót, amelyen a magasra felrakott ládák te-tején Gyurka Simon munkás ült. Rácz József alighogy elindította az

Reuter jelenti:

(KOPPENHÁGA.) A Dánia nyugati partjain foglalatokodó halászkok arra való tekintettel, hogy az angol uszókának aka-dályozzák őket hivatásuk teljesítésében, államségélyt kértek a kormánytól. A kérvényt felülvizsgálat végett kiadták egy miniszteri bizottságnak.

(MADRID.) A spanyol kormány szigorú rendeleteket adott ki az áruzsora letöré-sére. A visszaélőkkel szemben magas pénzbüntetésen kívül fogházbüntetést is fognak alkalmazni.

(POZSONY.) Dr. Tiso államelnök meg-választása alkalmából Franco tábornok és közötté szívélyes táviratváltás történt.

(RÓMA.) Starace főtitkár a fasiszta párt római központi helységében tegnap adta át hivatalát utódának. Ez alkalom-ból köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik az elmúlt 8 évben öt munkájában támoagták.

(LONDON.) A brit információs minisz-terium rehabilitálta Arthur Henson bred-fordi vajnagykereskedőt, akit azzal vá-doltak, hogy vajküldeményeket adott fel a nemzeti szocialista miniszterek címére tekintettel arra, hogy németbarát.

(STOCKHOLM.) A benzinhiány miatt egyre-másra adják vissza hajtási igazol-ványait a gépkocsi tulajdonosok. Októ-berben 800 ilyen visszajelentés történt. Tegnap újabb 100 autótulajdonos tett ha-sonlóképpen.

(DANZIG.) Greiser úr. körzetvezető tegnap beszédet tartott, amelyben hangsú-lyozta, hogy a lengyelországi buzatermes 90 és a száraz főzeléktermés 100 százalé-kát sikerült betakarítani.

(BUDAPEST.) Horthy kormányzó teg-nap részvétlétogatást tett Darányi Kál-mán volt miniszterelnök özvegyénél.

(STOCKHOLM.) A svéd kormány enge-délyt adott az egyik svéd repülőársaság-nak a Stockholm—Riga—Moszkva légijá-rat megindítására. Ugyanakkor a Szov-jet kormány engedélyezte egy szovjet tár-saságnak az ellenjárat megindítását.

(TALLIN.) Lettija kikötő egy részét el-zárták a mazánforgalom elől.

(NEWYORK.) A newyorki kikötőmn-nások sztrájkja egyre terjed. A legutóbbi-nan munkabeszüntetései következtében 10.000 ember maradt állás és kenyér nél-kül.

(LONDON.) A brit kormány rendeleté-re a jövő héten megkezdik az élelmisz-ter-jegyek kiosztását. A kiosztás két hete-fog igénybe venni.

(LONDON.) Eddig ismeretlen tettesek tegnap több nyilvános telefonállomás be-lső berendezését rongálták meg. A hatósá-

gok azt gyanítják, hogy ezuttal is az ir-terrorizmus tagjai működtek.

(BUDAPEST.) Kassán ma avatják fel a repülőakadémiát a magyar kormány tag-jainak részvétele mellett.

(BUDAPEST.) Darányi Kálmán volt mi-niszterelnök temetése e hó 7-én, kedden megy végbe a képviselőház kupolacsarno-kából. A temetésen Itália, Németország, Japán, Spanyolország és Jugoszlávia hi-ya-talosan képviseltetik magukat.

(MARSEILLE.) Az Air de France repü-lőjárat Marseille—Páris közötti utvonala-n két kísérleti gép összeütközött, lángbabo-rult és lezuhant. A kísérleti gépek piló-tái és megfigyelői, öt ember, szenné égtek

(KOBE.) A japán partvidéken tegnap pusztító szökőár tombolt, amely mintegy 12 kilométerre verte be a hullámokat a szárazföldre. Az eddigi jelentések szerint 120 házat sodortak el a mederbe vissza-özönlő hullámok. A halottak pontos szá-ma még ismeretlen, de úgy sejtik, hogy a katasztrófának 500 áldozata van.

— Véresre verték és szurkálták a falu bíráját. A kolozsmegyei Visea község bíráját, Bontidean Teodort teg-nap, amikor Mócsról visszatért falujá-ba, Rus Ioan és Rus Teodor barai köz-ségi lakosok megtámadták és karókkal valamint zsebkésekkel sulyosan meg-sebesítették. Az áldozatot beszállítot-ták a kolozsvári kórházba, a két izgá-ga legényt pedig letartóztatták és be-szállították a kolozsvári katonai ügyész ségre, ahol megindították ellenük az eljárást.

Az Állami Sorsjáték hozza a nyereményeket
míg a DACIA sorsjegyáruda a szerencsét.

Hogyan elkerülje a tolongást
minden sorsjegyárudját az
ország nagyobb városaiban je-
lentékenyen megnagyobbította.

Huadok

November 15. és 18.

Főelárusító: CLUJON „ECONOMIA” P. UNIRII 23.

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgóján.

SERV. CENZ. C. VI. A. — BUN DE IMPRIMAT

Al Capone, az amerikai gangsterkirály nyugodt élet után vágyódik

(NEWYORK.) (Rador.) Al Capone a világhírű alvilági vezér letöltött büntetése után, közelből kiszaba-dul a fegyházból. Az újságírók felke-resték cellájában a gangstervezért és megkérdezték tőle, mik a tervei a jövőre nézve? Al Capone rezignáltan a következőket mondotta: „Egyetlen vágyam, hogy floridai várkastélyom-ban nyugodtan élhessem le hátralévő napjaimat.”

Ismeretlen gépkocsi halál- ra gázolta a 12 éves kolozs- vári ifjúgyermeket

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Halálos gá-zolás történt a feleki hegytetőn. Egy eddig még ismeretlen rendszámú gép-kocsi Torda felől jövet a zsidó temető mellett elütötte az országuton lefelé haladó Alb Vasile, Petian-telep 42-a szám alatt lakó 12 éves fiut, aki ször-nyet halt. A tragikus sorsu gyermek holttestét egy arrahaladó katonai gép-kocsin beszállították a törvényszéki bonctani intézetbe, míg a gázoló, is-meretlen gépkocsi és a soffőr személy-azonosságának megállapítására a ko-lozsvári rendőrség bünygyi osztálya széleskörű nyomozást vezetett be. A tragikus körülmények között elpusztult Alb Vasile holttestének eltemeté-sére az ügyészség megadta az enge-délyt.

Rádió

HÉTFO, november 6.

Bucaresti. 7: Reggeli műsor. 12: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 12,10: Lemezek. 13: Tandim zenekar. 14: Hírek. 14,40: Trió. 15: Hírek. 19,17: Milő-cker kettősök. 19,45: Hírek. 20,10: Ébers Klára és Fischer Res., a frankfurti Opera tagjai énekelnek. 20,45: Hírek. 21: Rádió-zenekar. ének. 22,30: Hírek, hírek magyar nyelven. 22,45: Jelescu: Zongora és csem-bálőverseny. 23,15: Lemezek. 23,45: Hírek.

Budapest I. 7,45: Torna, hanglemezek, étnrend. 11: Hírek. 11,20: Felolvasások — 13,10: Ének. 13,40: Hírek. 13,55: Zongora-verseny. 14,30: Szalonzene. 15,30: Hírek. 17,15: Diákféltóra. 17,45: Hírek. 18,15: Or-vosi előadás. 18,40: Magyar nóták. 19: Előadás. 19,20: Tánclemezek. 19,50: Elő-adás. 20,15: Hírek. 20,25: Ének. 20,40: Elő-adás. 21,10: Zenekar. 22,40: Hírek. 23: Nótás zene egyveleg. 24,20: Hanglemezek. 1,05: Hírek.

Az ország gazdagsága EZ IS AMERIKA:

Az ország gazdasági életét vizsgáló számok és jelentések igen erőteljes képet adnak arról a hatalmas fejlődésről, amely az utóbbi években az ország gazdaságában megindult. Ime csak néhány számadat, amelyet az olvasóközönségnek is tudomásul kell vennie:

A román ipar ma 37 milliárdnyi lej tökéet köt le, a kereskedelem és a különféle vállalatok mintegy 5 milliárd lej, a bankok vagyona pedig 9 milliárd lej. Az ezekben az irányokban tapasztalt gyors emelkedés szemléltető módon bizonyítja az ország vezetőinek azt a szerencsés igyekeztét, amellyel a termelést és a termelő-képességet feljavítani törekedtek. Csökkenni csak a bankvagyon csökkent, ami viszont a gazdálkodás biztonságát jelenti. Hajdan a bankok tartalékai a fogyasztási kölcsönöket szolgálták. Ma ezeknek építő jellegük van, új irányt kaptak vagy a termelőipar kereteiben, vagy pedig a földművelő-gazdálkodás terén.

Az országnak a legegészségesebb gazdasági felépítését adták. A földművelő gazdálkodás a legszerencsésebb módon került összhangba a városi gazdálkodással, míg a termelő-források a legarányosabban osztoztak el az ország területén. Nincs ma egy tartomány sem az ország területén, amelynek ne volnának saját ipari vagy élelmiszerforrásai.

Voltak valamikor Erdélynek olyan részei, amelyeken kizárólag csak földműveléssel foglalkoztak, holott ezeket a részeket már közvetlen az egyesülés után iparosítani kellett volna. De ami nem történt meg akkor, megtörtént ma. Szamostartomány legutóbb összeállított kimutatása szerint a tartomány körzetébe tartozó kilenc megyében 2 millió 360.000 lejre emelkedett az ipari vállalkozásokba befektetett tőke értéke.

De ez a fejlődés tapasztalható a földművelő gazdálkodásban is. Ilyen módon a két termelési ág olyan harmónikus kapcsolódik össze, hogy el lehet mondani: az ország gazdasági függetlensége nem csak hogy biztosított, hanem sokkal jobb helyzetnek örvend, mint sok európai országé.

Ez pedig az új rendszer részéről bevezetett felfogás és új elrendeződés nagy sikerét jelenti.

— Rádiumszállító gépkocsik Angliában. Közegészségügyi szempontból nagyjelentőségű lépés, hogy az angol „Central Radium Pool” legutóbbi rádiumszállító gépkocsikat helyezett forgalomba. A z intézkedés célja, hogy a vidék kórházai és klinikái sürgős esetekben gyorsan hozzájuthassanak a rákgyógyításhoz szükséges rádiumhoz. A rádiumszállító kocsinak nem kell ugyan túlságosan teherbírónak lennie, hiszen „terhe” sohasem több egy grammnál. De ennek a szemernyi mennyiségnek a kisugárzása komoly ártalmakat idézne elő a kocsi vezetőjében, ha a rádium dobozát nem venné körül vastag védő ólompancél, mely a sugarakat visszatartja. Az ólombeállítás pedig több, mint egy mázsát nyom.

— A szappanfa. Algirban már hosszabb idő óta azzal kísérleteznek, hogy tömegével termeljenek szappant a növénytudósok előtt Sapindus utilis (szappanfa) néven ismert fából. Ezt a fát régóta ismerik Japánban, Kinában és Indiában. A gyümölcse, ha megérett, akkora, mint egy gesztenye, sima és kerek. Színe sárgászöldtől barnáig változik. Belseje sötét és olajos magja van. Gondos kiválasztás esetén a fagészméte két év alatt megnő két méternyire, de csak hat éves korában fejlődik ki teljesen, akkor azután 25—100 kilogramm gyümölcsöt terem. Ezt őszregen szüretelik le. A gyümölcsből vizet alkohollal kivonják a szappanszerű alkotórészt, a szaponint. Ez nagyon olcsóan állítható elő. A szappan nagyon károsító. Belsőleg véve, a szaponin erősen mérgező hatású.

(NEWYORK.) Ha az amerikai utleírásokat olvassuk, legtöbbször az a benyomásunk, hogy Newyorkban például csupa különös és csodálatos dolog van, hogy ott senki sem jár gyalog, hogy ott nincs más, csak felhőkarcoló, expresszlift, mozik 6000 nézőre. Holott még a Park Avenuen is vannak Victorian-stílusú házak, minden lift nélkül s a Broadwayn például egész sereg mozik találunk, melyek egyáltalában nem mulják felül az európai méreteket és ezer, meg ezer embert láthatunk, akik gyalog tesznek meg nagy távolságokat. Vannak áruházak is, melyek, ha felépítésükben nagyszabásúak is az európaiaknál, ugyanugy vannak megszervezve.

Van azonban Newyorkban egy áruház, amelyen Európában nincs: Az önkiszolgálás háza.

„A rajtam látható ruhát a második emeleten találja”

Az Union Squareon fekszik ez az óriási háztömb, nem éppen elegáns, nem is nagyon modern és „mindössze” csak tizemeletes, de ismeri az Egyesült Államok minden asszonya: Kline a kiszolgálás nélküli áruház.

Női ruhák áruháza, ahová egész nap özönlik a négy nagy bejáró ajtón a mindenkori fiatal, öreg és a fehér és a színes asszonyok tömege. Minden kirakatban, akárcsak a Fifth Avenue leg-elegánsabb szalonjainak kirakataiban, csak egy pár ruha van, de a nézők úgy megcsallják ezeket a kirakatokat, hogy alig lehet hozzájuk férközni.

A kirakatban kitett ruhákön árjelzés nincs. Csak a cédula a bábkön:

„A rajtam látható ruhát a második emeleten találja.”

Vagy:

„Ezt a típust 14—20 nagyságban a nyugati harmadik emeleti középfolyosón találja meg.”

Menjünk be a forgókapun a központi házba. A bejáratnál mogorva ur. Kalapja a nyakáig húzva, felöltöje nyitva és újságot olvas. Azaz csak teszi, hogy olvas, voltaképpen pedig figyel. Ez az ur detektív. De az asszonyok már nem látják őt, csak a ruhákat látják...

Hosszu ruhaállványok előtt állanak a teremben az asszonyok és válogatnak. A padló csikorgó fa, a falak szürkére festettek, akár az iskolákban, székes sehol, kényelem semmi, de az asszonyok ezzel nem törődnek. Ők csak turkálnak, válogatnak a ruhátömegben. A vásárlóláz rabul ejtette őket.

„16-os nagyság”, — „18-as nagyság” — ilyen jelző felirások állanak a több tucatnyi vas ruhaállványok fölött. És az egész termen áthúzódó óriási plakát inti az asszonyokat:

„Ne tedd családodat szerencsétlenné. Légy becsületes.”

Öt nyelven inti a közönséget ez a plakát és pedig az áruház valamennyi termében. És kép is magyarázza: Egy asszony a börtön rácsa mögött s otthon két síró gyermek.

Ez a plakát és ez a kép helyettesíti a kiszolgálást. Mert az elv: szolgálj ki magad, mi megkönnyítjük. Mindenfajta és minden ártipusu ruhának külön terme van. Vannak estélyi ruhatermek, nyári ruhatermek, gyermekruha-termek, uccai ruhatermek stb. És van olcsóbb és drágább osztály. Csak a feliratokat kell nézni s keresni az utmutatásuk szerint.

Az emeletre vaslépcső vezet és a lépcső-kiszéledéseken kis kutak szolgálatják a vizet szomszúság ellen.

S az asszonyok kereső ujjukkal kutatnak a fehér, fekete vagy színes, a könnyű és a nehéz ruhák között. Jól trenirozott szemük pillanat alatt átfut

a nem megfelelőkön s pillanatig megtalálja az igazit: az olcsót és az egyeniségéhez illőt.

„Vegyé meg és szebbé teszem mosolyodat”

Hogy mi minden van egy ilyen ruhaház asszony pillantásában. És mindent úgy néznek, mintha addig soha sem lett volna rajtuk ruha s most először volna alkalmuk felékesíteni magukat. Álmodozók, hipnotizáltak ezek a tekintetek. És ezekben a termekben bárki elájulna is, ha pánik támadna, az asszonyok csak akkor vennék észre, ha valaki a felpróbálásra kiválasztott ruhát leszakítaná a karjukról. Hiszen ezek a ruhák nemcsak jobb anyagból rafináltan szabott ruhák — hanem eszközök a sikerre. A biztonság, a nyugodt mosoly, a fesztelen fellépés zálogai. Főleg a mosolygó. Mert nem hiába hirdeti egy fogkrém reklámja a földalatti vasuton: „Take me, this will improve your smiling.” „Vegyé meg és szebbé teszem mosolyodat.” A mosolyt, a fellépést biztosabbá tenni, ez a ruhák feladata is.

Egy dollárért, két dollár ötvenért kapni itt ruhákat, melyek egy hónap-

pal előbb még exkluzív divat voltak. Egy hónappal ezelőtt készült hasonló ruha a Fifth Avenue legdrágább szalonjában, a Central Park West valamelyik elegáns asszonya számára s ma már Kline próbatermeiben Miss Smith felpróbálhatja a tükör előtt s megveheti egy napi keresetért.

A próbaterem disztelen, akár egy tornacsarnok. Egyetlen szék, egyetlen asztal nincs, ahová a hölgy a saját ruháját letehetné. Amit levett, a földön hever, mint az elvámolásnál. És ebben az összevisszaságban jönnek és távoznak az asszonyok. Hogy az első percekben valami furdóintézetben képzelhetnénk magunkat. De aztán látjuk, mint állanak az asszonyok a ruháktól csaknem elfedett tükörök elé, hogy forgozódnak, járnak, kelnek a tükörök előtt, nézik magukat s egyszerre csak egyikük megkérdezi tőlünk:

— How do you like it? (Tetszik?)

A ruháját érti, természetesen.

— Egészen jól áll — feleljük, mire a hölgy bólint s a legközelebb mellette állóhoz fordul:

— I am not particularly crazy about. (Nem vagyok túlságosan elragadtatva.)

„Darling”

A levegő tele van puderral, parfümmel. A ventilátorok szüntelenül forognak. Az asszonyok nem érzik sem a hőséget, sem az éhséget. Csak a ruhákat látják, a siker zászlóit és próbálnak rendületlenül.

Néha egy-egy felvigyázó idősebb hölgy bedugja a fejét a próbaterem függönye mellé. Körutját csinálja. Tíz, husz ilyen terem áll a felügyelete alatt. Néha tanácsát kéri. Felelete rövid, egy-két szó: A tanácsadás, a segítség nem feladata. Csak felügyelnie kell.

Néha egy-egy asszony új, még nem véglegesen kiválasztott ruhájában kiszalad a próbateremből, a válogatók osztályába, hogy férjével beszéljen, aki valamelyik szögletben újságját olvasva, türelmesen várakozik.

— Készen vagy, darling? — kiált a férj eleje.

— Még nem darling, meg akarom kérdezni, tetszik-e neked is?

A férjnek tetszik. Az amerikaiak becsvágya, hogy jó férjnek tartsák. Az is. Vagy melyik másik országban venné magára a férfi a konyhamunkát, to-

ni a gyerekkocsit, minden feleségéhez intézett mondatot „darlinggal” fejezve be?

Szóval a férj beleegyezik, hogy az asszony megvegye a ruhát. Felesége pedig újra levetkőzik, felöltözik régi ruhájába, karjára veszi az ujat, a főpénztárhoz megy vele, fizet és kap egy nagy barna papírost, amibe maga csomagolja be ruháját s boldogan hagyja el vágyainak paradicsomát.

Egyőrai nézelődés után, kimerülve a ventilált pudert, parfüm, hőség és a vágyak atmoszférájából egy másik olvasó detektív mellett átmegyünk a legközelebbi Drungstoreba (droguista üzlet, amelyben fagyalt is kapható). A pincér látja, honnan jövünk és nevet. Megkérdezi, voltak-e a tetőn is? Fent a tetőn ugyanis tizenöt év óta egy férfi ül s messzelátóval kutatja az uccát. A helyet ismerős asszonyok gyakran surrannak ki egy véskijáraton s pár háztömbbel odébb elhúzzák köpenyüket alól a lopott holmit. A háztetőn figyelő detektív alarmiroz — s a törvény megindul a maga kérlelhetetlen útján...

Dániában olvasnak legtöbbet az emberek

A Magyar Statisztikai Szemle érdekes adatokkal ismerteti, hogy az elmúlt esztendő során mennyit olvasott Európában. „A könyvtermelés nemzetközi adatai” a címe annak a közleménynek, amelyből megtudjuk, hogy milyen szemlémi életet élt még nemrég a világ?

Megtudjuk például, hogy az utolsó évben Olaszország és Németalföld kivételével valamennyi európai ország könyvtermelése emelkedést mutat. A legnagyobb mértékű az emelkedés Franciaországban, aztán sorrendben az európai államok közül Dánia következik. Százalékban kifejezve Franciaországban egy év alatt 33.3 százalékkal, Dániában 9.2 százalékkal, az Egyesült Államokban pedig 19 százalékkal növekedett a könyvtermelés.

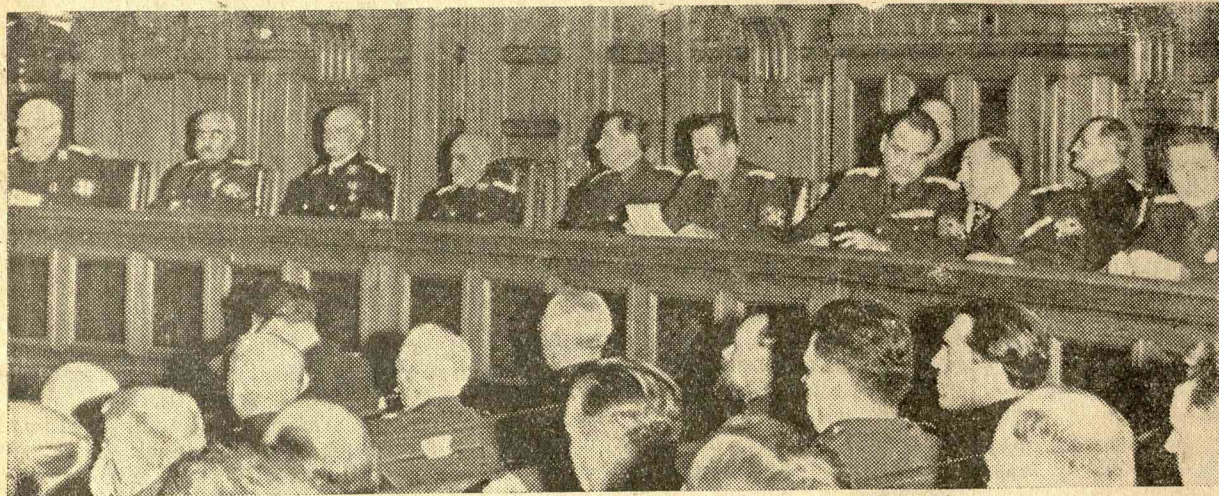
Most is, mint korábban, Dániában jelent meg aránylag a legtöbb könyv. Ebben az országban tízezer lélekre 9.5 új könyv jut. Utána sorrendben Lettország következik 8.6-del, majd Hollandia 7.1-del. Franciaországban minden emelkedés ellenére még ma is csak 3.9 könyv esik tízezer emberre. Magyarországon 3.7, Németországban 3.5 könyv az arányszám.

Érdekes, hogy Uruguayban 4.8 könyv jut tízezer lélekre, míg például Svédországban, noha az összes északi államokban igen jó a könyvstatisztika, mert az északiak több könyvet olvasnak, mint a többi európai ország lakói — 4.6 könyv jut tízezer emberre.

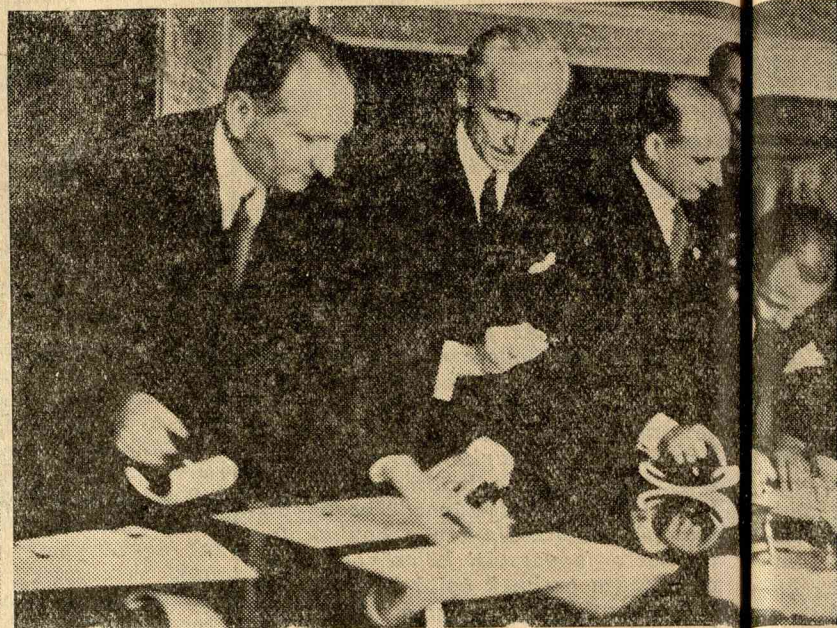
Olaszországban 2.3 könyv esik 10 ezer lélekre, Lengyelországban 2.2, Japánban 5.6.

A lakosság számához viszonyítottan legkisebb könyvtermelése Brit-Indiának van, ahol csak 0.5 könyv jut tízezer lélekre. Utána a legrosszabb százalékszáma az Egyesült Államoknak van 0.7-del. A harmadik legrosszabb statisztikájú állam Törökország (1.0).

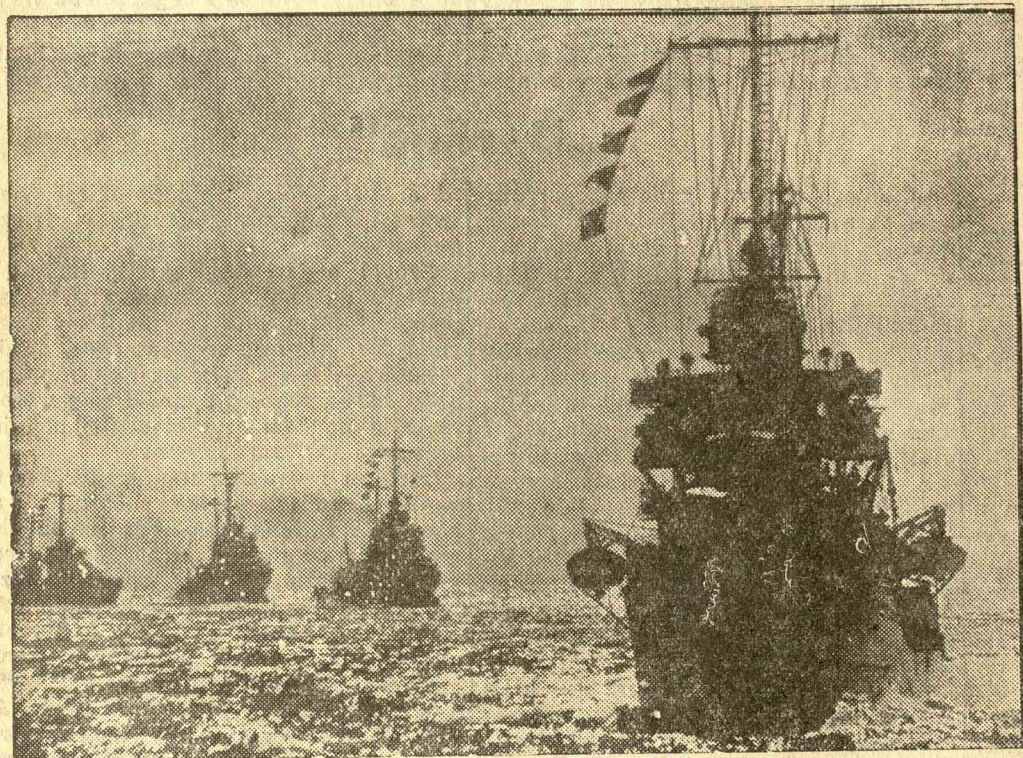
A magyar könyvtermelés legújabb adatait ismerteti ezután a cikk. Eszerint 1938-ban 64 művel kevesebb jelent meg nyomtatásban Magyarországon, mint az előző esztendőben. Ennek a jelentéktelen mértékű csökkenésnek nem lehet fontosságot tulajdonítani. Legtöbb mű esik az 1937. évi könyvtermelésből is a szépirodalomra (30.0 százalék). Második helyen áll a társadalomtudományi szakcsoport.

A NEMZETI UJJÁSZÜLETÉS FRONTJA nagyszabású szervező népgyűlések megtartását határozta el. Képünk a NUF legfőbb tanácsának tagjait mutatja be a fővárosban megtartott tanácskozás alkalmából.

ALÁÍRTÁK A PEAGE VONALON ÁTMENŐ FORGALOMRA BÁLYOZÓ ROMÁN-MAGYAR EGYEZMÉNYET. Balra a román közmunka- és közlekedésügyi miniszter aláíróját, középen a magyar miniszter aláíróját, jobbra a második Bárdossy László magyar követet, aki az egyezményt a román kormányhoz küldte.

AZ ÓCEÁN ÁRNYÉKAI. Csodaszép felvétel az angol hadiflotta cirkálójáról, amint éjszakai utra indulnak.

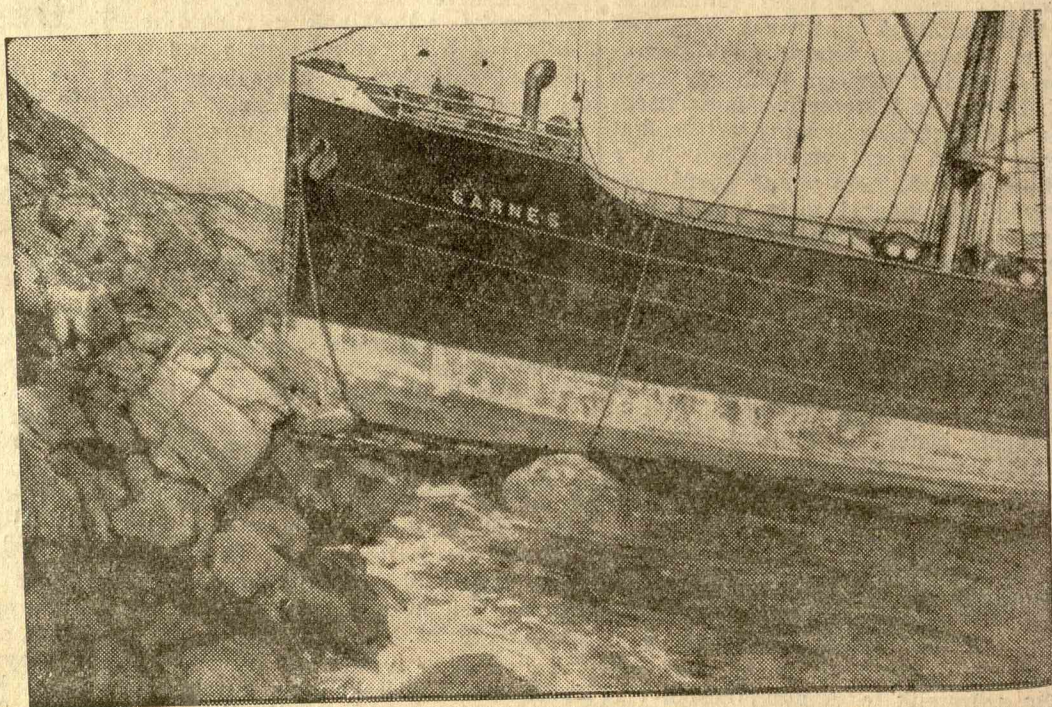
BEÁLLT AZ ŐSZ AUTEUILBEN IS. Az auteuili lóversenypályán kályhákat állítottak fel, hogy az ott megjelent előkelőségek melegedhessenek.

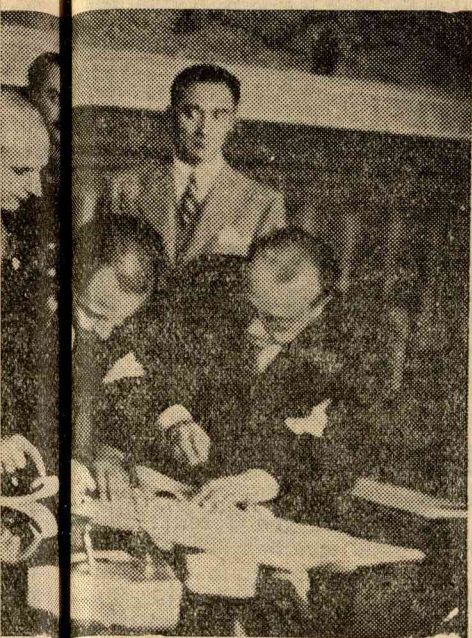
HALOTTA.

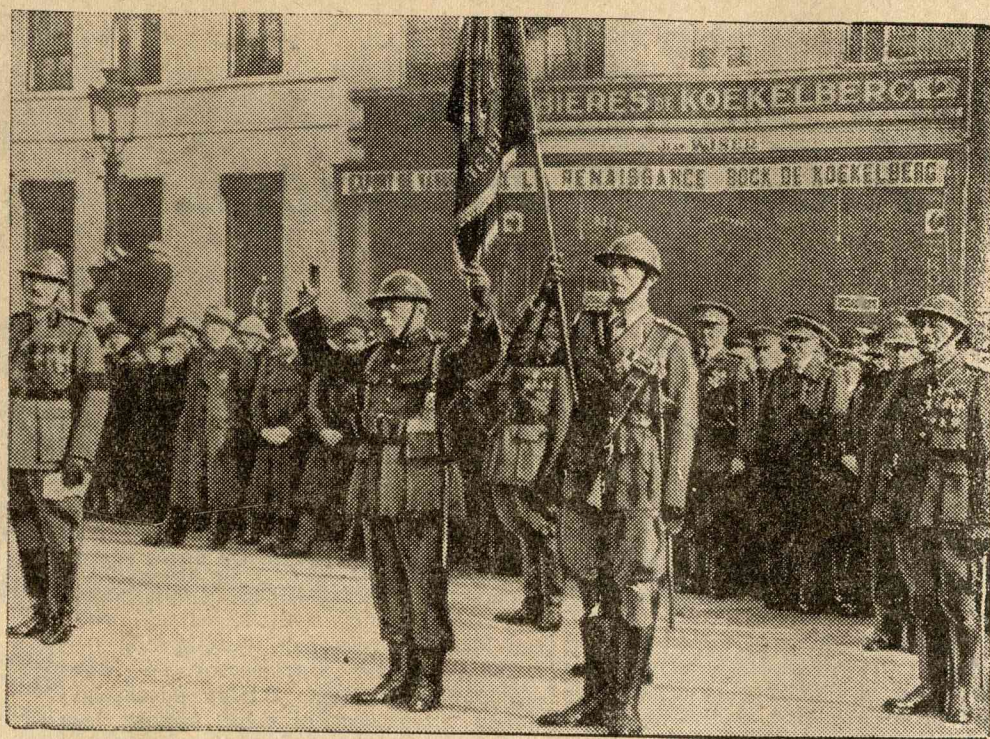
FLORICA FLORESCU, a veszedelmes betörő és kasszafuró, akit hosszú ideig a rendőrségnek elfognia.

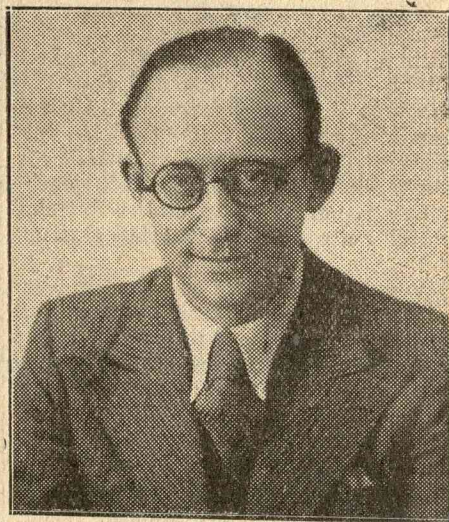
NORVÉG HAJÓ SZERENCSETLENSÉGE. A „Garnes” norvég hajó az ír partok közelében zátonyra futott.

ENŐ FORGALMAT SZA-
EZMÉ heimegeanu Mihail
r aláírányt, tőle jobbra a
aki zül a megállapodást.

A ZÁSZLÓ VÉDELMEBEN. A belga Ligne-ben most eskették fel a
házezred új tisztjeit az ezred zászlajára.

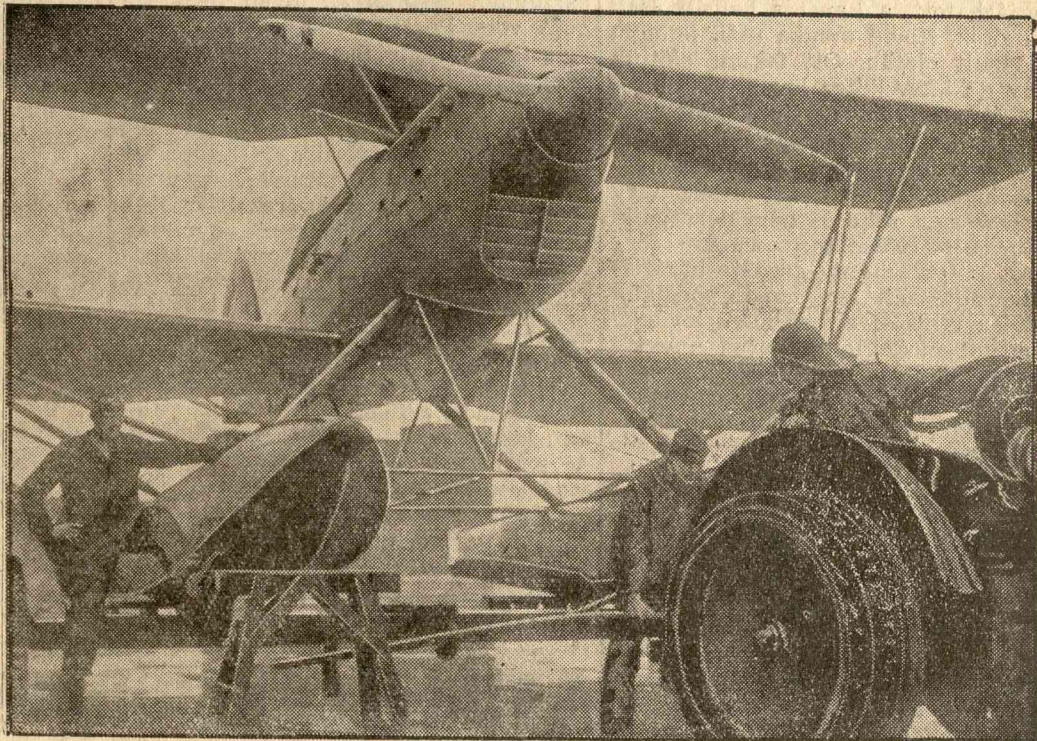
IFJ. SZENDREY MIHÁLY, a színház
kitűnő táncoskomikusa, aki első kolozs-
vári fellépése alkalmával meghódította
az „ezerszemű Cezar“-t — a közön-
séget.

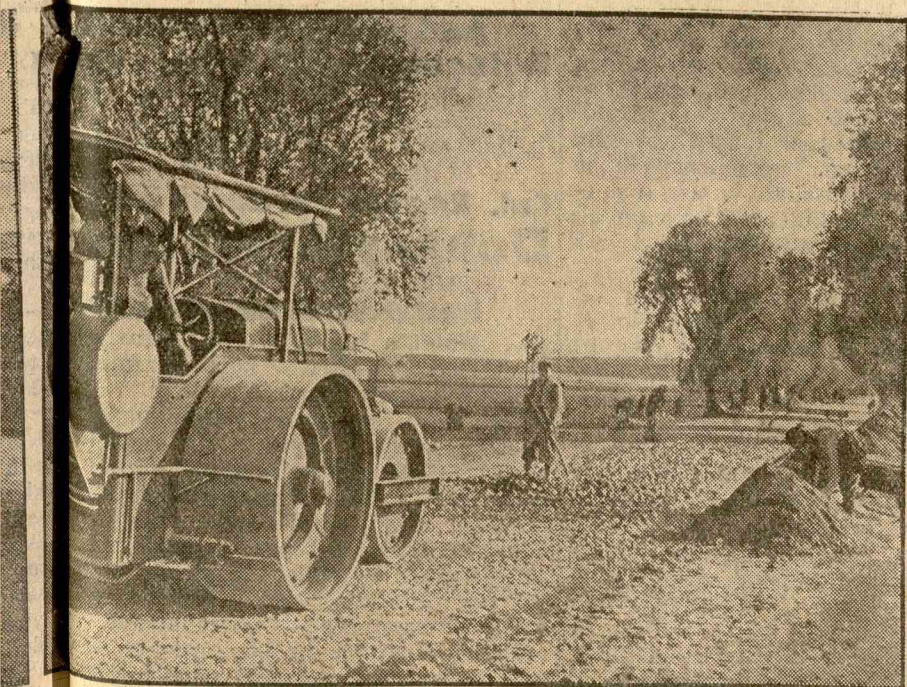
ALOT A.

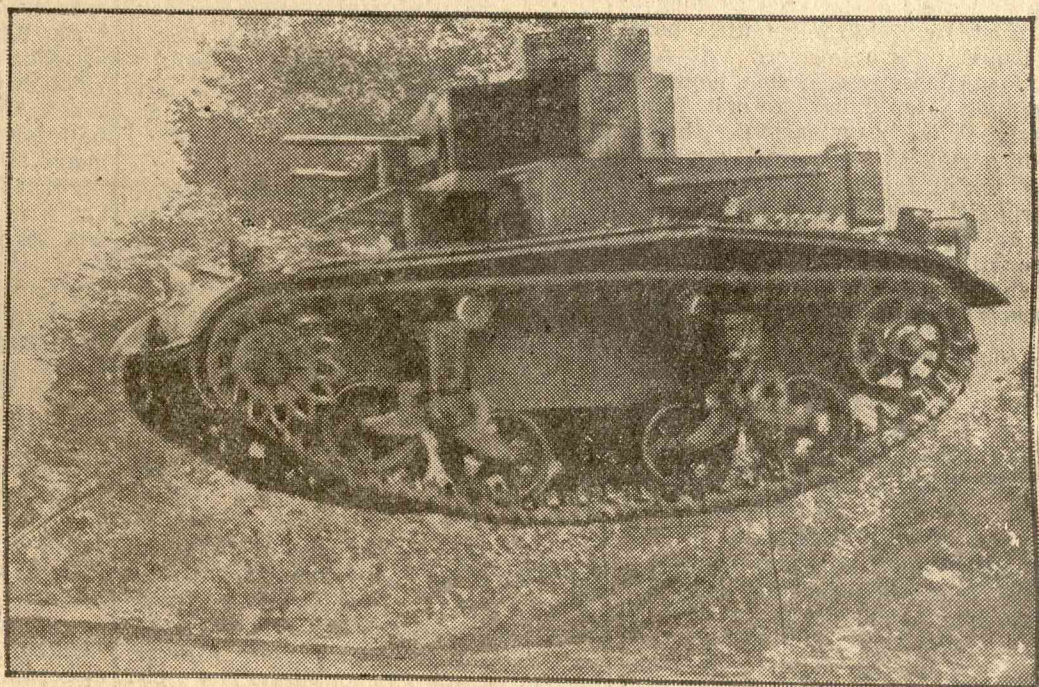
Az egyik berlini hadikórház betegei
előtt bemutatják a „judót“, amely a
dzsiu-dzsiu egyik változata.

EGY ANGOL BOMBAVETŐ REPÜLŐGÉP. Ezt az angol vízi bombavetőt,
amely súlyos sérülést szenvedett, kijavítva most újra a vízre vontatják.

LENGYELORSZÁGI UTAKAT. A német birodalmi kormány
a lengyelországi, részben mesterségesen, részben a használat
ottott utakat most mindenütt kijavítják.

EZEK AZ ÚJ ANGOL TANKOK. 80 kilométeres óránkénti sebességgel szá-
guldanak ezek a képünkön látható három gépfegyverrel felszerelt páncél-
kocsik.

Az első rendőrkutya

1371 október 8-án Páris város he-
roldjai hírül adták, hogy St. Louis szí-
getének egy elkerített részén különös
párviadal lesz, melyet egy férfi s egy
kutya vívnak meg. Ennek a furcsa pár-
viadalnak előzménye a következő tör-
ténét:

Aubry de Montdidier egyik legked-
veltebb és legfeszélyesebb lovagja volt V. Károly francia király ud-
varának. Aubrynak volt egy óriás far-
kaskutyája, amely minden utján hü-
séges társként követte szeretett gazdá-
ját. Egy napon a lovag eltűnt Párisból
anélkül, hogy erről bárkit is értesített
 volna.

Egyik este Montdidier legjobb ba-
rája furcsa kaparásszerű zajt hallott
háza kapuja felől. Ajtót nyitított s
ekkor barátságosan közeledett feléje a
váratlan s különös látogató, aki nem
volt más: mint az eltűnt Montdidier
hüségesebb kutyája. Szegény állat csap-
zottan, piszkosan és lesavanyodva buk-
kant fel s különös magatartása gya-
nut ébresztett a jelenlétükben. Nyug-
talankodására elhatározták, hogy kö-
vetik a kutyát.

A kutya örömmel vezette őket s
nemsokára elérkeztek a bondy-i erdő-
be, melynek abban az időben igen
rossz híre volt. A vad erdő egyik tölgy-
fájának tövében a kutya hangos ugat-
ással kaparni kezdett. Mivel a kutya
öszöne minden bizonnyal helyes nyo-
mon járhatott, a kaparás helyén ásat-
ni kezdtek. Rövid munka után iszonyu
kép tárult eléjük. Ott feküdt előtűk
Aubry de Montdidier lovag, akit bizo-
nyára itt az erdőben gyilkoltak meg.

Az akkori igazságszolgáltatás embe-
rei sehogyan sem tudták a gyilkos nyo-
mára akadni. Már-már azt hitték, hogy
a gyilkosságot soha ki nem deríthetik,
amikor újra váratlanul esemény tör-
tént. A kutya elhunyt gazdája barátjá-
nál maradt, akit egy napon megláto-
gatott az udvar Macaire nevű lovagja.
A lovagot megpillantó kutya nyugta-
lankodni kezdett, majd közelébe érve
rövid, de heves ugatás után rávetette
magát. Szerencséséje a közelben állók-
nak sikerült a dühöngő állatot megfé-
kezni. Igen érdekes, hogy az egyéb-
ként nyugodt és barátságos állat Ma-
caire láttára mindig hasonlóan visel-
kedett. A király valahogyan tudomást
szerzett az esetről és azt is megtudta,
hogy a meggyilkolt Macaire volt az
egyetlen ellensége, akit egy ízben meg
is fenyegetett. Ugy látszik, ez a kö-
rülmény készítette V. Károly francia
királyt a következő parancs kiadására:
„Mcaire lovag és Montdidier kutyá-
jának meg kell egymással küzdeniök“

Mcaire lovag fegyverze egy vas-
tag huság volt, míg a kutya védelmére
egy fenéknélküli hordó szolgált. Ezt a
kutya azonban a jól védekező lovag
títlegei ellenére sem vette tudomásul,
hanem hihetetlen vadsággal vetette
magát ellenfelére. Az erős és megva-
dult állat rövid küzdelem után harc-
képtelenné tette a lovagot. A félig
alélt lovag beismerte, hogy a nemes és
közkedvelt Montdidier lovagot félté-
kenységből és bosszuvágytól hajtva
gyilkolta meg. A becsutelt lovag tetté-
ért verpadon fejezte be életét.

Egy akkori szobrász megörökítette a
különös viadalt és a márványszobor
még ma is látható a Montargis kas-
télyban a bondy-i erdő mellett.

— Angol polgármester, aki nem es-
küszik a bibliára. Különös incidens ját-
szódott le a napokban a londoni old-
streeti rendőrbírószágon, ahol J. J.
Long városi tanácsnokot, Stepney pol-
gármesterét hallgatták ki tanuképpen.
Az angol törvénykezési szokásnak meg-
felelően a törvényszóla eléje tette az
Uj-Testamentumot, hogy arra letegye
az esküt. A polgármester azonban kijel-
entette, hogy megtagadja az eskü le-
teletét az angol nyelvű bibliára. A rend-
őrbíró kérdésére kijelentette, hogy ró-
mai katolikus vallású és ezért nem
hajlandó a szerinte profán fordítású
bibliára esküdni tenni. A rendőrbíró vé-
gül is kénytelen volt megelégedni az-
zal, hogy a polgármester eskü helyett
csak ünnepélyes nyilatkozatot tegyen.

A legrosszabb tanuló, pilóta, kereskedő volt

Albert Matterstock,

aki ma: filmsztár

Az iskola utolsó padjából sokan ug-
rottak már ki a gyakorlati életben az
első sorába. Azért nem utolsó, aki a
gimnáziumban nem volt a legjobb ta-
nuló; viszont nem akarjuk ezzel azt
sem állítani, hogy a jó tanulók nem
viszik általában többre, vagy legalább
is annyira, mint egy néhány rossz diák,
akiből véletlenül miniszter, vagy —
filmsztár lett...

Szóval nem kell általánosítani, de
nem is kell kétségbe esni, ha a gimná-
ziumban azt jósolgták az elégedetlen
tanárok, hogy „soha se viszed semmi-
re, te...“ (itt valamilyen hízogó jel-
zőt szoktak használni a tanárok, tem-
peramentum szerint variálva a hízog-
gés fokát.) Példa erre többek között:
Albert Matterstock is, a Tobis fiatal
sztárja, aki aránylag rövid idő alatt
nagy karriert csinált.

Apja tiszt és földbirtokos volt, a leg-
jobbban azt szerette volna, ha fia is a
tisztis pályára lépett volna. De az if-
jabb Matterstock keresztülhuzta édes-
apja minden számítását. Vagy 10 gim-
náziumból csapták el, olyan rossz ta-
nuló volt. Persze a magaviselete sem
volt tizes. Végre nagynehezen, inkább
kegyelemből, leérettégizett. Aztán re-
pülönék készült. Itt is megbukott, mert
egyensúlyérzéke nem reagált a gép
helyzetének változásaira. Ennek az
volt az oka, hogy Matterstock szenvedé-
lyesen motorkerékpározott és egy
bukásnál szerzett könnyű agyrázkó-
dás következtében, ez az érzéke kiha-
gyott. Szóval repülni egyelőre nem le-
het, de egy tizenhétéves ifjút sokáig
még ez a leverő tény sem tud elszom-
oritani. Apja összekötöttéseivel kijut-
a volt német gyarmatok egyikére. A gaz-
dálkodáshoz, a földhöz úgy is ért vala-
mit, hiszen szülei birtokán nevelkedett.
A gyarmatiskolát hamarosan elvégzi,
csodálatosképp itt nem bukott meg egy-
szer sem. Egy szép napon nekivághat
tehát Afrikának. Délnyugat-Afrika
egyik farmján kap állást.

Gobattis a farm neve, ez a „város“
7 barakkból áll. A hét közül kettő

korcsma, egy a rendőrségé, egy a „vá-
rososé“, a többi üzlet. Ezek az „áruhá-
zak“ látják el a farmereket. Albert
Matterstock előtt hatalmas kereskedel-
mi feladatok tornyosulnak: barátja
használt autókön elküldi mindenféle
áruval a farmerekhez és a feketék fa-
luiba és az árukon kívül leltőleg az
autót is el kell adnia. Az árut — nem
lévén semminemű verseny, — még
csak eladta valahogyan. De autót egyet
sem.

— Példátlanul rossz kereskedő vol-
tam és még rosszabb autógyűnök —
mondja nevetve Matterstock. — Már
ekkor elhatároztam, hogy édesapám
heves tiltakozása ellenére színész le-
szek és miután nagykoru lettem, visz-
sza is tértem szüleimhez — utlevél és
minden okmány nélkül, mert utközben
ellopták a papírjaimat. Édesapám most
már beleegyezett, mert már felhagyott
minden reménnyel. Kis vándorszín-
háznál kezdtem, aztán a lipcsei Altes
Theaternél és a hamburgi Thalia-Thea-
ter-nél szerepeltem és szereztem meg
magamnak a nélkülözhetetlen alapis-
kolát és rutint.

Aztán Berlinbe jött. Schünzel fi-
gyelt fel először a kamaszos fiatalság-
tól duzzadó rokonszenves fiatal szí-
nészre és azonnal nagy szerepet bizott
rá a Tobis „Land de Liebe“ című film-
jében, amelyet Magyarországon „Öfel-
sége szerelmei“ címen mutattak be
nemrég. Azóta Willy Forst „Sze-
renád“-jában, a „Manege“ és több más
nagy filmben játszott főszerepet és ara-
tott sikert.

Kedvenc szórakozása a lovaglás és
olvasás. Kedvenc írója pedig minden
film után Edgar Wallace.

— Munka után a legjobb agytré-
ning egy Wallace. Aztán lassan-lassan
megint áttértek a komolyabb irodalom-
ra — mondja.

Közben befutott a német bakfisok
mérhetetlen csalogására a házasság ré-
vébe is: elvette a Tobis egyik fiatal
női sztárját, Jutta Freybe-t.

A világ legkülönösebb városa

Lalyday Fellowes, aki most tért
vissza a legsötétebb, vagyis legbel-
sőbb Afrikában vezetett expedíciójáról,
beszámol a világ legkülönösebb nagy-
városáról.

Az Anglia és a batori négerek ál-
lamának szultánja között 1900-ban kö-
tött szerződés, bár még érvényben van,
csaknem feledésbe ment. Csak még a
politikai következmények, amelyek a
világ legkülönösebb fővárosának fen-
maradását eredményezték, vannak ér-
vényben.

Afrika szívében, a Csad-tótól nyugat-
ra terül el a világ egyik legterméke-
nyebb vidéke. Siklás, csak kevés domb
hullámmal, az év minden szakában a
legdusabb vegetációval, melyet a kö-
vér talaj jóformán minden emberi mun-
ka nélkül fakaszt. Kenyérgyümölcsök,
gyümölcs és főzelék épp olyan gazda-
nok tenyészik ott, mint a legfűvesebb
legelők, melyeken a legpompásabb jó-
szágok legelnek. A fekete földrész bel-
seje az édenjének négerei: a batorik
nép, büszke s a gyakorlatban máig le
nem győzött törzs, amely az afrikai
benszülöttek elitjéhez számít és amely
egy szinte európai értelemben vett ál-
lamot alapított. A figyelemre legmél-
több kép ebben a néger államban a fő-
város, Kano, melyet a világ legkülö-
nösebb városának mondhatunk s mely,
hála az angolok okos politikájának,
máig eredeti állapotában maradtott
fenn.

Az idegen, aki Kanoba érkezik, a
város számos érdekessége közül külö-

nösen a pompás alkatu négereket cso-
dálja meg, akik középkori lovagi vérté-
zetben jönnek eléje. A batori nemesség
képviselői, akik a szultánon kívül egye-
dül jogosultak érc hadiöltözetet viselni.
A páncél maga nem európai szármá-
zású, hanem a batori négerek ősrégi,
művészi tökéletességű munkája. A ba-
torik ugyanis évszázadok óta Afrika
legjobb kovácsai. Előkelő tartású,
valóban nemes alakok, akik fegyverze-
tüket Afrika izzó napjai alatt utanoz-
hatatlan méltósággal hordják s akik
magukat nemcsak egyenrangúknak
nézik az európaiakkal, hanem magu-
kat a négerek lelkiületével teljesen el-
lentétes módon még fölülük is helyezik

Mert Kanoban ez az elképesztő: A
fehér itt egyáltalában nem úgy lép fel,
mint uralkodó, hanem csak megtűrt
idegen egy kizárólag négerek lakta vá-
rosban. Mert Kano az egyetlen nagy-
város, melyet négerek építettek és
amelyben csak a batori törzs tagjai
lakhak. Az Angliával 1900-ban kötött
állami egyezmény alapján nemcsak
a Kanoba való beköltözés tilos a fehé-
rek számára, hanem éjszaka idején
nem is tartózkodhatnak a városban.

A nagy területen épült Kanonak száz
ezer lakosa van s a város az idegent
meglepi rendezett uccaszísztemájával,
a kormányzati hivatalok palotáival,
diszes épületeivel s a kralok és kuny-
hók beláthatatlan negyedeivel a mun-
kásosztály számára. Igazi nagyváros,
mely a világ többi nagyvárosától félté-
kenyen őrzött exkluzívásával különbö-

Mártonfi

REG. MARIA 10.

Gör. kat. (v. Minorita) templom
mellett.

Szörmeárut

legmegbízhatóbban és legolcsób-
ban vásárolhat. Javításokat, ala-
kitásokat pontosan és gyorsan
eszközlünk.

zik. Az idegent nem üldözik ugyan
benne, de olyan hidegen kezelik, ami-
lyet a fehérekkel szemben egyetlen né-
ger törzsnél sem tapasztalhatni. Mi-
helyt a nap lemegy, a fehéreknek el
kell hagyniok a várost. Ez a máig a
legnagyobb szigorúsággal betartott szo-
kás azt eredményezte, hogy pár euró-
pai a városon kívül néhány nyomoru-
ságos szállót épített az európaiak szá-
mára. Napfelkeltekor aztán megindul a
Kanoba tartó utazók és kereskedők se-
rege, hogy a város szélén a rendőrtiszt-
viselők az idegenmegvetés kifejezésé-
nek a világon egyedülálló módján fo-
gadják a fehéreket.

Ez a sajátságos „üdvözlés“ úgy tör-
ténik, hogy a rendőr, amint fehéret
pillant meg, négykézlábra ereszkedik
s arcát állhatatosan fölfelé szegzi és
megmarad négykézláb helyzetében
mindaddig, míg az idegen tovább nem
megy. Ez a négykézlábon ereszkedés s
földre szegzett tekintet nem tisztelet
jele, hanem a fehérek iránt érzett meg-
vetése. A rendőr ugyanis meg akarja
magát kimélni attól, hogy a fehérek
„piszkos“ arcára tekintsen. És benn a
városban is, a legforgalmasabb helyen
is, ha egy rendőr fehérrel találkozik,
azonnal végrehajtja a megvetésnek ezt
az aktusát.

Hogy ezt az „előjogot“ csak a rend-
őrség élvezi, annak oka az, hogy a ne-
mesi rendhez tartoznak. A néger ál-
lam szultánja, akinek uralma kizáróla-
gosan a nemesekre támaszkodik, min-
den nyilvános funkciót, tehát a rend-
őrit is, a nemesekkel végeztet.

Kano néger nagyváros alkotmánya
ősrégi és őrögiék különös életformái
is. Anglia, amely a batori törzs felett
csak a szükséges gyarmati ellenőrzést
gyakorolja; ennek az érdekes államnak
minden politikai és kulturális beren-
dezkedését érintetlenül hagyta. Így
maradt meg Afrika szívében a világ
„legfajtisztább“ nagyvárosa, amely-
ben az egyik legszebb és legbűszkébb
néger törzs a fehérek civilizációja irán-
ti legyőzhetetlen ellenszenvvel ősi szo-
kásai és erkölcei szerint él.

Betegsegélyzői bélyegek

valamint posta-, drogéria, okmány,
turisztikai, számla és aviatia bé-
lyegek is a legnagyobb címletek-
be is állandóan kaphatók a

Cal. Regele Ferdinand 59. Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel szemben.)

— Műtét a hajón. A Messermann-
járat egyik gőzösén kétszázharminc
személy utazott Ausztrália felé. Az
utasok közül egyszerre három kapott
vakbélgyulladást, egyik a karját törte
el, az ötödik fültőmirigygyulladásban
szenvedett. A hajó orvosa kétnapi gon-
dolkozás után elhatározta, hogy a
végső kinokban fetregő utasokat mű-
tét alá veszi. A gőzöst megállította és
két matróz segítségével — ezeket kö-
tözőknek használta — végrehajtotta a
műtétet. Most jön az ügy érdekes ré-
sze. Valamennyi operáció nagyszerűen
sikerült, de mialatt az orvos dolgozott,
egy kisgyermek meghalt vérmegérzés-
ben. A beöltöztött orvos nem tudott el-
menni a műtét mellől s ez okozta a
gyermek halálát.